

1 § Val av ställföreträdande justitieombudsman

Följande skrivelse hade inkommit:

Till riksdagen

Den tid för vilken Hans Ragnemalm är vald att vara ställföreträdande justitieombudsman löper ut den 15 november 2007.

Konstitutionsutskottet har berett frågan om val av ställföreträdande justitieombudsman.

Konstitutionsutskottet föreslår enhälligt att riksdagen från den 15 november 2007 till ställföreträdande justitieombudsman omväljer Hans Ragnemalm.

Stockholm den 13 november 2007

På konstitutionsutskottets vägnar

Per Bill

Konstitutionsutskottet hade enhälligt föreslagit omval av ställföreträdande justitieombudsmannen Hans Ragnemalm från den 15 november 2007.

Kammaren biföll konstitutionsutskottets förslag och utsåg därmed för två år från den 15 november 2007 till

ställföreträdande justitieombudsman

Hans Ragnemalm

2 § Ny riksdagsledamot

Upplästes och lades till handlingarna följande från Valprovsningsnämnden inkomna

Berättelse om granskning av bevis för riksdagsledamot

Till Valprovsningsnämnden har från Valmyndigheten inkommit bevis om att Lage Rahm (mp) utsetts till ny ledamot av riksdagen fr.o.m. den 14 november 2007 sedan Karla Lopez (mp) avsagt sig uppdraget.

*Särskild debatt
om privat sjukvård
för barn*

3 § Särskild debatt om privat sjukvård för barn

Anf. 1 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Den här särskilda debatten har Vänsterpartiet begärt. Den rör planerna på att etablera ett helt privat barnsjukhus i Stockholm.

Sverige är ett rikt välfärdsland. Alla svenska medborgare omfattas av en gemensamt skattefinansierad sjukvård. Ingen står utanför. Vård ges efter behov, inte efter betalningsförmåga. Den idén har ett starkt folkligt stöd hos svenska medborgare och den har ett starkt stöd i denna kam-
mare. Inget parti i riksdagen, inte något, vare sig på höger- eller vänster-
kanten vill bryta upp den nuvarande ordningen. Detta är viktigt att fram-
hålla. Ibland kan debattörer på vänsterkanten få det att framstå som om vi
i alliansen skulle vilja ha ett helt nytt Sjukvårds-Sverige. Det är inte sant.
Vi är inte revolutionsromantiker och vi vill inte ha något systemskifte
inom hälso- och sjukvården. Vi ska förbättra och stärka det gemensamt
finansierade systemet som ges efter behov.

Fru talman! Alliansen gick till val på stora satsningar på viktiga väl-
färdsområden. Det finns besparingar i vår budget, men inte inom sjuk-
vården. Vi satsar, tvärtom, nya resurser på psykiatri, tandvården, äldre-
omsorgen och sjukvården. Vi vill inte införa ett system där privata sjuk-
vårdsförsäkringar är basen. Vi vill inte ha ett system där de som inte har
råd är hänvisade till sjukhus med låg kvalitet. Det är viktigt för mig som
socialminister och partiledare för Kristdemokraterna att slå fast.

Principen om vård efter behov och inte efter betalningsförmåga ruck-
ar vi inte på.

Svensk sjukvård är bra, men vi har problem med effektivitet, produk-
tivitet och tillgänglighet. Om sjukvården ska klara dagens och morgon-
dagens utmaningar krävs kreativitet och nytänkande. I den processen är
fristående vårdgivare viktiga aktörer. Det är något som politiker på väns-
terkanten har svårt att erkänna. Socialdemokraterna säger till exempel nej
till att akutsjukhus drivs på entreprenad, men under den förra mandatpe-
rioden förlängde Socialdemokraterna i Stockholm avtalet med Capio om
S:t Görans sjukhus trots att de hade möjlighet att ta tillbaka sjukhuset i
egen regi. Retoriken hänger inte alltid ihop med politiken.

Svensk barnsjukvård är bland de bästa i världen. Det är något som vi
har skäl att vara väldigt stolta över. Just i Stockholm har det funnits pro-
blem med köer. Det är problem som alliansens politiker nu tar itu med.
Bara under 2008 satsar landstinget 100 miljoner extra på barnsjukvården.

Den politik alliansen för är inte offentliga lågprissjukhus med låg
kvalitet. Tvärtom. Den offentligt finansierade vården ska ha hög kvalitet.

Fru talman! Jag kan förstå den känsla av oro som planerna på det nya
sjukhuset kan skapa. Jag känner väl till brister i tillgänglighet i den
svenska vården. Om svensk sjukvård inte hade problem med köer och

brist på tillgänglighet skulle inte efterfrågan på privata sjukförsäkringar vara så stor.

Företrädare för den offentliga sjukvården kan möta den ökade konkurrensen från privata vårdgivare på två sätt. Antingen ropar man på förbud och regleringar eller också antar man utmaningen och förbättrar den egna verksamheten. Vi som är ansvariga för den offentliga vården vill anta utmaningen att förbättra kvaliteten och underlätta tillgängligheten.

Jag tillhör inte förbudspolitikerna. Vuxna myndiga människor får använda sina skattade pengar efter eget sinne. Jag vill inte heller förbjuda barnförsäkringar. Föräldrar bör vara fria att teckna dem. Om man förbjuder sjukvårdsförsäkringar för barn bör man väl förbjuda den typen av försäkringar också för vuxna. Man bör kanske också förbjuda olycksfallsförsäkringar för barn. Samma principiella resonemang kan ju föras i de sammanhängen.

Jag vill naturligtvis inledningsvis passa på att fråga mina meddebattörer om någon av dem vill förbjuda möjligheten att teckna privata försäkringar.

Fru talman! Jag vill anta utmaningen att angripa problemen inom den offentliga vården. Ett av dem är köerna och bristen på tillgänglighet. Vi behöver lägga ned stor kraft och möda för att organisera om och förbättra så att människor lättare får tillgång till vården. Det är vad det handlar om. Så undanröjer vi eller minskar behoven av privata tilläggsförsäkringar och att människor ska behöva betala en gång till för den vård som de redan har betalat över skattsedeln.

Med allt detta sagt är det viktigt att vi har perspektiv på debatten. Det är självklart att en liten privat klinik inte på allvar kan konkurrera med hela Astrid Lindgrens Barnsjukhus eller de andra barnklinikerna. Det blir snarare ett komplement. Det blir ett komplement som kan bidra till att avlasta den offentliga vården. Det hotar inte den offentliga vården.

Vår uppgift, vare sig vi är aktiva på den nationella nivån eller på landstingsnivå, är att se till att vi har en offentlig vård av god kvalitet. (Applåder)

Anf. 2 YLVA JOHANSSON (s):

Fru talman! Den här debatten handlar om privat sjukvård för barn, om planerna på att starta ett privat barnsjukhus i Stockholm som ska finansieras genom att föräldrar som har råd köper sig en privat sjukvårdsförsäkring eller lägger upp stora pengar direkt när man kommer för ett enklare besök. Det har talats om 1 000 kronor för ett enkelt besök.

Ett allvarligt skadat barn, en liten skör eller för tidigt född bebis, ett litet barn med svårt funktionshinder, ett barn med cancer eller hjärtfel, ett barn som lider av sjukdom – jag tror att alla blir väldigt berörda av sjuka barn. Också barn med lättare åkommor lider. En öroninflammation kan göra väldigt ont. Det kan en bruten arm också, även om det är lättare att åtgärda i sjukvården. Jag tror att vi alla vill bota, lindra och vårda när det gäller dessa barn.

Jag tror också att vi är många som är stolta över att leva i ett land med en utmärkt barnsjukvård som är tillgänglig för alla barn.

Vi är stolta över att svårt sjuka barn får den allra bästa vården, och den är mycket bra i Sverige, utan att någon frågar efter föräldrarnas in-

Prot. 2007/08:25
15 november

*Särskild debatt
om privat sjukvård
för barn*

komst eller betalningsförmåga. Vi är också stolta över barnavårdscentraler, vaccinationsprogram, förebyggande arbete och gott bemötande av barn i väldigt stora delar av sjukvården.

Jag tror att vi är många som med förskräckelse och med värk i hjärtat har sett sjukvårdssystem i andra länder där man bara behandlar sjuka barn om föräldrarna har råd att betala eller som behandlar sjuka barn olika utifrån föräldrarnas inkomst eller utifrån föräldrarnas status.

Trots detta måste jag ställa frågan: Är vi på väg dit också i Sverige? Jag trodde inte att jag skulle hamna i ett läge där jag på allvar skulle ställa den frågan i Sveriges riksdag. Jag trodde att det fanns en stor samstämmighet om det som Göran Hägglund här också verbalt bekänner sig till.

Jag trodde att vi hade en stor samstämmighet om principen att finansiera vården gemensamt över skattsedeln och att fördela vården utifrån behov oavsett betalningsförmåga och att brister och otillräcklighet – det finns i sjukvården – ska åtgärdas inom ramarna för dessa principer.

Nu har den borgerliga regeringen, som har regerat i ett drygt år, tillsammans med den borgerliga majoriteten i Stockholms läns landsting tagit steg för steg bort från denna princip trots att man verbalt säger någonting annat. Socialministern har här lagt fram en proposition i riksdagen om sjukvården. Den propositionen handlar om att släppa in privata försäkringspatienter också i den offentligt finansierade sjukvården och att tillåta utförsäljning också av universitetssjukhus.

Socialministern har tidigare, tvärt emot vad han sade här, i medierna sagt att han välkomnar ett privat barnsjukhus som finansieras med privata medel. Vi har också haft en debatt i radion.

Man planerar i Stockholm att lägga ut ett helt sjukvårdsområde, inklusive ett akutsjukhus i Södertälje, på entreprenad, hos privata entreprenörer. Man planerar där att privatisera också beställarfunktionen inom sjukvården, den beställarfunktion som ska beställa den privata vården.

Det är klart att när man ser detta är känslan att man inte kan lita på alliansregeringens ord. Statsminister Fredrik Reinfeldt sade några dagar före valet att det inte är aktuellt att sälja ut eller lägga ut något akutsjukhus på entreprenad. Det är ett drygt år sedan. Nu håller fru Reinfeldt på att göra just detta i Stockholms läns landsting.

Socialminister Göran Hägglund säger här att han vill ha en solidarisk och gemensam finansiering. Men det enda förslag som han har lagt på riksdagens bord är att man faktiskt ska öppna för att också den privata finansieringen ska tillåta folk att gå före i kön inom den offentliga sjukvården. Jag är allvarligt oroad över denna utveckling i svensk sjukvård. Jag ser det som steg på vägen mot ett systemskifte. Det är klart att varje steg är bara ett steg och inte ett helt skifte. Självklart är det så. Men det är steg som tas, och de tas i en förfärande tydlig riktning när det gäller vart man är på väg att gå. Det blir mer och mer av privat finansiering av sjukvården, och det kommer att leda till ökade skillnader mellan människor som det har gjort i alla länder där man har en stor andel privat finansierad sjukvård.

Göran Hägglund säger här att han inte riktigt vill ta ansvar för det som sker utanför den offentliga sjukvården. Men låt mig då ställa en fråga till socialministern. Dessa barn som har privata försäkringar har haft turen att födas av föräldrar som har råd och möjlighet att avsätta ganska stora resurser för den sjukvård som de rimligen borde ha rätt till ändå i ett land med högt skatteuttag. När de söker till det nya privata barnsjukhuset kommer man inte att kunna ta hand om alla barn där. En del barn behöver remitteras. En del barn vill remitteras till en specialist, även om det kanske inte är medicinskt motiverat. De kommer naturligtvis att bli remitterade till Astrid Lindgrens Barnsjukhus, som är en del av Karolinska Universitetssjukhuset. Staffan Meurling, som utpekats som den högst ansvarige för det nya sjukhuset, säger i en intervju i Dagens Medicin att det är klart att detta blir en gräddfil in till specialistsjukvården på universitetssjukhuset Astrid Lindgrens Barnsjukhus. Men, säger han, det kommer ju inte att gälla så många barn.

Göran Hägglund, är detta en rimlig utveckling? Ska det vara så att de som har råd eller som har föräldrar som har möjlighet att prioritera på ett sådant sätt kan köpa sig remisser in i den svenska högspecialiserade barnsjukvården som du liksom jag är stolta över?

Anf. 3 CECILIA WIDEGREN (m):

Fru talman! Att barn ska få vård inom rimlig tid kan vi nog alla vara väldigt överens om är oerhört viktigt. Jag tror att var och en av oss gör allt i vår makt för att det ska vara så. Oavsett om vi är föräldrar, faddrar, morföräldrar eller något annat är det oerhört viktigt, och vi vill göra det bästa valet för våra barn. Vi tror nog inte heller att det är bra om det överprövas av förbudsvivare eller stela politiker som inte ser den verklighet och de brister som finns runt omkring oss. Vi måste nog också respektera föräldrarnas egna val. Det är väl egentligen det som debatten handlar om, om vi ska sätta oss över föräldrarnas egna val eller inte i ett läge då det har varit en bristsituation och vården har varit mycket eftersatt framför allt inom Stockholms barnsjukvård som Ylva Johansson och andra socialdemokratiska kamrater här i området har varit ansvariga för.

Fru talman! Jag tycker inte att vi ska säga vad som är rätt eller fel för barn och deras föräldrar. Verkligheten är sådan att vi i dag har en väldigt hög kvalitet inom svensk hälso- och sjukvård. Personalen som varje dag möter patienterna i vården gör sitt allra bästa inom de stela strukturer som landstingssystemen ändå utgör. Men vi har egentliga brister, och de är framför allt kopplade till tillgänglighet. Vi har ärvt detta från den tidigare socialdemokratiska regeringen och deras samarbetspartier Vänstern och Miljöpartiet som är representerade här i dag. Det handlar om att komma till sjukvården.

Fru talman! Vi moderater och den nya alliansregeringen är väldigt överens om att det grundläggande ska vara en gemensam solidarisk finansiering av hälso- och sjukvården via skattsedeln. Det handlar om att stärka välfärden i Sverige. Vi ska göra det gemensamt för trygghetens skull för att var och en ska känna att det är behoven som styr.

Prot. 2007/08:25
15 november

*Särskild debatt
om privat sjukvård
för barn*

Men verkligheten säger en helt annan sak i dag. Det har tvingats fram efter tolv år med Ylva Johansson med flera i spetsen som ansvariga för en eftersatt hälso- och sjukvård i Sverige. Det har lett till att vi i dag har en kvarts miljon svenskar som har valt att betala dubbelt, via skatten och via försäkring, för att man inte känner trygghet med det som vi och andra har varit ansvariga för. Efter en längre tids misslyckande är det nu oerhört viktigt att vi gör någonting åt det.

Inom den nya alliansregeringen är man helt överens om att man måste sätta patienten i fokus och ta till vara de personalinitiativ som finns.

Det finns i dag en sjukdomsinsikt, och det är glädjande att se personalen är med och har den sjukdomsinsikten inom svensk hälso- och sjukvård och inom våra svenska välfärdssystem. Då tror jag inte att det handlar om att vara emot när personalen tar den typen av initiativ. Då får vi bejaka det och i stället fundera på vad vi kan göra ännu bättre från den här kammaren och från olika landstingsfullmäktige runt om i landet för att göra detta bättre men framför allt för att ta vara på personalinitiativ.

Var ligger förnyelsen i Ylva Johanssons anförande? Var finns patienten, och var finns personalen? Jag hörde ingenting om hur vi ska förbättra barnsjukvården, utan det var nej, förbud och nej som gällde.

Fru talman! När jag ska fundera lite grann på förnyelsen behöver jag faktiskt inte vända mig bara till mina allianskompisar. Det räcker att jag vänder mig till de socialdemokrater som inte delar Ylva Johanssons uppfattning, de relativt tunga socialdemokrater som anser att den socialdemokratiska politiken inom hälso- och sjukvård är spretig och föråldrad. Vi kräver en modernisering, utropar de på en debattsida i en svensk tidning.

Men jag kan också referera till en tidigare SSU-ordförande som sade: Om man ska vara riktigt ärlig var det inte så lysande med stopplagen, och riksdagsvalet 2006 förlorades. Det folkliga stödet är inte tillräckligt stort för den här typen av lagar. Det är viktigare att sjukvården fungerar och att den finns där den behövs oavsett vem som står för driften.

Jag behöver därför inte bara vända mig till mina allianskompisar för att se att det finns en förnyelse. Det finns även en del spår inom socialdemokratin. Ni kanske skulle börja lyssna på de egna leden.

Sjukdomsinsikten har nu funnits hos personal som jobbar med barnsjukvård i Stockholm. Jag bejakar detta initiativ och välkomnar det. Jag tycker att det är positivt att personal tar initiativ. Barnsjukvården i Stockholm har varit mycket eftersatt. Därför har den nya alliansledningen i Stockholm, precis som socialministern har sagt, kommit till och fått väljarnas förtroende för att ta itu med detta misslyckande. Den gör nu allt den kan inom sina ramar för att förbättra barnsjukvården i Stockholm.

Vi satsar på närakuter. Det handlar om fler platser. Det handlar om att satsa på de kroniskt sjuka – många olika satsningar genom de budgetförslag som presenterats här lokalt.

Fru talman! Förbudsvrare och nejsägare gynnar inte barnen. Nu handlar det om att bejaka utvecklingen och om att se vad vi tillsammans kan göra framåt. Jag beklagar att Socialdemokraterna byggt upp ett svenskt A- och B-lag vad gäller hälso- och sjukvården och att mer än en kvarts miljon människor i dag önskar någonting annat – så säger försäkringsbolagen. De får inte färre samtal i dag utan fler därför att människor

inte känner en trygghet med det system som Ylva Johansson med flera har byggt upp.

Är det så att man vill förbjuda föräldrar att göra det bästa valet för sina barn? Vill man förbjuda personal att på det här sättet ta initiativ? Vill man förbjuda personal att satsa tid och pengar och att investera i lokaler och utrustning därför att man ser att det finns brister? Och med vem ska Socialdemokraterna göra detta – de är ju inte eniga i partiet? Ska de göra det tillsammans med Vänstern, eller ska de göra det tillsammans med Miljöpartiet?

Är ni överens om ett konkret förslag om att förbjuda personal att ta initiativ eller förbjuda föräldrar som vill köpa en försäkring? Kanske vill föräldrarna själva göra det; det är ju möjligt i dag.

(Applåder)

Anf. 4 KENNETH JOHANSSON (c):

Fru talman! När jag lyssnar på socialdemokrater här i kammaren kommer jag att tänka på skuggteater. Ni vet leken där man håller händerna framför en stark lampa och gör olika figurer som sedan avtecknar sig på väggen. Det är bara två händer, men på väggen syns vargar och stora monster. Lite äldre barn brukar titta på det där med skräckblandad förtjusning, men små barn blir bara rädda.

Precis så försöker ni socialdemokrater skrämma svenska folket. Ni målar upp en gigantisk bild av orättvisor, av lidande barn vars föräldrar måste punga ut med sina sista kronor till en girig läkare när det handlar om ett privatägt sjukhus som vill ge föräldrar ett alternativ, en möjlighet att välja.

Ni säger att ni värnar om utsatta människor, men ni spelar på deras känslor för att späda på deras rädslor. Sluta upp med det!

Människor ska ha både möjlighet och skyldighet att ta ansvar och ska själva kunna få bestämma över sina liv. Vi ska garantera tillgänglig vård av hög kvalitet.

Låt mig slå fast att problemet i svensk sjukvård inte är att några läkare vill starta ett privat barnsjukhus. Problemet är köerna, till exempel att den ensamstående mamman, vars ettåriga dotter har feber och gråter, inte kommer fram på telefonen eller att den hemmavarande pappan vars tvillingar fått magsjuka inte får komma till doktorn med barnen inom rimlig tid.

Kort sagt: Det krävs att man är frisk. Det krävs att man är resursstark och gärna att man har goda kontakter för att snabbt få vård. Så har det sett ut under tolv år av socialdemokratiskt styre. Det är det som vi i Centerpartiet och alliansregeringen nu håller på att ändra.

Vi har avskaffat stopplagen. Vi har avskaffat åldersgränsen för privatpraktiserande läkare. Vi har tillsatt en utredning för att se hur vi kan skärpa vårdgarantin och göra vården tillgängligare. Vi vill införa etableringsfrihet inom vården.

Vi i alliansen vill att den som uppfyller kraven ska ha möjlighet att etablera sig inom primärvården. Primärvården är själva grunden för en väl fungerande vård. Här finns det stora utvecklingsmöjligheter.

Vi måste få fram entreprenörskap. Vi måste få fram nybyggeranda, visioner, professionell omvårdnad, goda idéer och ett nytänk i primärvården men inte för sakens skull utan för de sjuka barnens skull och för att

Prot. 2007/08:25

15 november

*Särskild debatt
om privat sjukvård
för barn*

vi alla ska få vård – en vård utan köer baserad på en solidarisk finansiering men som också tillåter alternativ och en vård av bra kvalitet.

Det är min fasta övertygelse att mångfald ökar kvaliteten. Kvaliteten ökar när det finns vårdcentraler som drivs av föreningar, av personal, av vårdföretag, av organisationer, av läkare och av landstinget som alla drivs av sin vision om hur du och jag bäst får vård. Vårdcentralerna lär av varandra. Personalen tar med sig nya impulser. Goda exempel sprids. Du och jag får patienterna, barnen, i centrum.

Om det är kö och om det finns bara en utförare kan man inte välja och inte heller får man vård, så sluta med att spela skuggteater med privat vård och med att måla upp skräckbilder!

Att folk väljer privat vård beror på att den offentliga vården har köer eller på att folk helt enkelt vill göra det. Kanske väljer man så därför att det är enkelt, kanske därför att man blir respektfullt bemött eller kanske därför att man snabbt får god vård – precis som det ska vara i den offentliga vården. Det är vårdens kvalitet och barnen som är det viktiga, inte driftsformen!

I Vänsterpartiet, som begärt den här debatten, är man upprörd över att några tar ett initiativ för att förbättra barnsjukvården. Men inte har jag hört någon upprördhet över de långa köer som vi haft när ni har varit i majoritetsställning. Vore det inte rimligare att, om nu barnen är i fokus, ta tag i de problem som faktiskt finns och förbättra tillgängligheten?

Jag vill också gärna få ett besked från Vänsterpartiet om man vill att barnsjukvård i privat regi ska förbjudas.

Slutligen vill jag gärna fylla på med en fråga till Socialdemokraternas talesperson: Vill ni förbjuda privat barnsjukvård? Ge ett tydligt besked om det! Om ni inte vill det undrar jag: Vad är problemet? Kan vi inte i stället jobba med förbättrad tillgänglighet?

(Applåder)

Anf. 5 TOBIAS KRANTZ (fp):

Fru talman! Han gav upp i telefonkön till vårdcentralen efter några timmar. Lars-Erik Blom, delägare i det lilla IT-konsultföretaget Bogleboo i Nacka utanför Stockholm berättade för Sveriges Radio i oktober 2006 om en av sina anställdas upplevelser i kontakten med den svenska sjukvården.

Bogleboo är ett av de allt fler svenska företag som besvikna och frustrerade över krisen i den svenska sjukvården – resultatet av tolv års socialdemokratiskt styre – skaffade en privat sjukvårdsförsäkring åt sina anställda. Vi har inte råd att ha våra anställda i vårdkö, berättar Lars-Erik Blom.

Under de sista fyra åren av socialdemokratiskt styre fördubblades antalet försäkrade med privat sjukvårdsförsäkring hos Länsförsäkringar, från 50 000 till 100 000 försäkrade. Under två av de åren, 2004–2006, var Ylva Johansson sjukvårdsminister. Nu angriper hon alliansregeringen för privatiseringar och gräddfiler. Vilken dubbelmoral, vilket hyckleri!

Fru talman! Folkpartiet välkomnar dagens debatt om svensk sjukvård. Vi välkomnar en debatt om den svenska sjukvårdens problem, möjligheter och utmaningar. Vi välkomnar att Vänsterpartiet och Socialdemokraterna har tagit det här initiativet. Men varför kommer engagemanget först nu?

Var fanns engagemanget under alla åren med socialdemokratiskt styre när Lars-Erik Bloms anställda satt i timslånga telefonköer till vårdcentralen och när antalet privata sjukvårdsförsäkringar exploderade?

Var fanns engagemanget när situationen i den svenska sjukvården blev så outhärdlig och så desperat att till och med den dåvarande socialdemokratiska statsministern såg sig tvingad att runda alla offentliga vårdköer och själv söka och få vård på det privata Sophiahemmet? Fast det är klart – gräddfiler kanske är förkastliga bara när det är andra än socialdemokratiska toppolitiker som utnyttjar dem.

Fru talman! Under 2008 startar det privata barnsjukhuset Martina i Stockholm. Socialdemokraternas strategi är uppenbarligen att skuldbelägga alla de föräldrar som nu vill söka sig till sjukhuset. Men jag säger till dem: Ni ska inte skämmas, ni har betalat er landstingsskatt, och ni betalar dessutom en försäkring för att få tillgång till den vård som ni söker. Det är Ylva Johanssons kinder som skammens rodnad borde färga, inte era. Socialdemokraterna angriper symtomen på problemen i svensk sjukvård med blundar för orsakerna, de långa väntetiderna, bristen på tillgänglighet och bristen på valfrihet.

Fru talman! Folkpartiet slår vakt om en solidariskt finansierad sjukvård för både barn och vuxna. Sjukvården ska betalas efter förmåga och ges efter behov. Att antalet privata sjukvårdsförsäkringar ökar är i det perspektivet ett illavarslande tecken.

Jag tror att det behövs två strategier för att tränga tillbaka behovet av privat finansierad vård och minska risker för gräddfiler i vården.

För det första resurserna: Svensk sjukvård behöver mer resurser och måste använda sina resurser bättre och effektivare. Resurserna skapas framför allt av att fler människor kommer i jobb. Under de närmaste åren väntas kanske uppemot 200 000 människor i Sverige få jobb. Det är till inte obetydlig del ett resultat av regeringens politik. När fler människor får jobb och betalar skatt ökar landstingens och kommunernas intäkter. Under de kommande tre åren beräknas kommunsektorns sammanlagda skatteintäkter öka med 70 miljarder kronor. Regeringen gör dessutom därutöver en rad välfärdssatsningar. Allt detta kan användas till att kapa vårdköer och öka tillgängligheten.

För det andra: Ge människor, patienter och personal mer makt i vården. Större valfrihet, större mångfald skapar ökad effektivitet och ökat nytänkande och gör det möjligt för fler människor att få den vård som just han eller hon behöver.

Därför har regeringen avskaffat den så kallade stopplagen och tillsatt en utredning om patientens rätt till vården som bland annat handlar om fritt val av vårdgivare och fritt vårdval.

Fru talman! Socialdemokraterna styrde Sverige mellan 1994 och 2006. Det var tyvärr tolv förlorade år för svensk sjukvård. Folkpartiet och regeringen kan inte lova att över en natt lösa alla de problem som skapades under de åren inom svensk sjukvård. Det som det har tagit lång tid att riva ned kommer det också att ta lång tid att bygga upp. Men vi har börjat ett omfattande arbete för att skapa en sjukvård som är till för alla.

Fru talman! Ylva Johansson skapade gräddfilerna i den svenska vården. Göran Persson utnyttjade dem. Vi vill avskaffa dem.
(Applåder)

Prot. 2007/08:25
15 november

*Särskild debatt
om privat sjukvård
för barn*

Anf. 6 ELINA LINNA (v):

Fru talman! Vad än socialministern säger är ett försäkringsfinansierat barnsjukhus en omsvängning från den gemensamt finansierade välfärden. Därför bad Vänsterpartiet att få denna särskilda debatt. Det är bra att vi har fått den, och jag tackar socialministern och de övriga som ställer upp och debatterar frågan här i dag.

Under valrörelsen gjorde högeralliansen klart att den avsåg att avskaffa stopplagen. Redan under våren 2006 började de borgerliga partierna tala om startlagen. Vad den lagen skulle leda till verkar de borgerliga partierna ha haft föga aning om, eller är det så att regeringen säger en sak och menar något helt annat? Fredrik Reinfeldt överraskade nämligen många när han i valdebatten sade att alliansen inte tänker sälja ut några akutsjukhus. I årets regeringsförklaring säger statsministern också: ”Vi vill att vår vård och omsorg även i framtiden ska vara solidariskt finansierad genom den skatt vi betalar och fördelas efter behov. Plånbooken får aldrig styra rätten till vård.”

Regeringens retorik verkar inte hänga ihop med politiken. Endast två månader har gått sedan regeringsförklaringen, och sanningen är att just plånbooken kommer att styra rätten till vård. För Vänsterpartiet är det ingen överraskning. Det är en direkt konsekvens av avskaffandet av stopplagen som innebär just en möjlighet till utförsäljningar. Plånbooken kommer att styra rätten till vård och inte till vilken vård som helst utan till vård för barn. För några veckor sedan kom nyheten: Sveriges första privatsjukhus för barn öppnas i Stockholm!

Privatiserad barnsjukvård spelar på föräldrars rädsla och osäkerhet. För att ta det säkra före det osäkra väljer föräldrar att betala två gånger för vården, först via skatten och sedan via försäkringen. Detta kan, precis som vid andra privata lösningar, minska viljan att vara med och finansiera den offentliga vården. Det blir en ond cirkel där fler och fler privata alternativ växer fram, vilket på sikt utarmar den offentliga sjukvården.

Den svenska vården är enligt tradition organiserad så att den med störst behov också hamnar längst fram i kön. Om detta har det egentligen aldrig funnits någon oenighet. I valrörelsen lovade till och med Moderaterna att inte sälja ut någon akutvård, men nu vet vi hur det har blivit.

Med de gigantiska skattesänkningar som på mycket kort tid genomförts blir det ett svårare och svårare uppdrag att genomföra bra vård och omsorg för alla. Då kommer självklart de privata lösningarna, som riktar sig till några få som har möjlighet att betala extra. Det privata barnsjukhus som planeras i Stockholm är ett så stort avsteg från den svenska modellen med solidariskt finansierad sjukvård att det inte kan kallas något annat än ett systemskifte.

Privat sjukvårdsförsäkring för barn är en helt ny produkt. Det finns i dagsläget inget förslag på vad en sådan försäkring kan komma att kosta, men för vuxna är priset 1 000–20 000 kronor per år. Självklart kommer försäkring för barn med såväl psykiska som fysiska diagnoser att bli väldigt dyr, eller så kommer barnet helt enkelt att nekas försäkring. Det finns risk att föräldrar som inte har ekonomiska förutsättningar att teckna en privat försäkring väljer att skuldsätta sig för att få möjligheten att söka privat vård till sina barn.

Nu, Kenneth Johansson, kommer jag till problemen med privat sjukvård, och jag kommer att ställa ett antal frågor. Ska sjukhuset ha rätt att

neka vissa patientgrupper vård? Hur ska friskrivningsklausuler tillåtas utformas? Vad händer med de barn där det vid sjukdomsfall uppdagas att försäkringen utesluter den aktuella sjukdomen men att föräldrarna trots att barnet var fullt försäkrat? Är det meningen att föräldrar ska behöva starta rättsliga processer mot försäkringsbolaget för att få rätt till den vård de betalat för? Vilka symptom och sjukdomar kommer den blivande försäkringen att göra undantag för? Ska de barn som får sjukdomar som inte omfattas av försäkringen kunna få snabbare remittering till den offentligt finansierade sjukvården än de barn som inte är privatförsäkrade? Alla barn kommer inte ha lika tillgång till den offentliga sjukvården trots att det privata sjukhuset sägs kunna minska köerna till den offentliga sjukvården. I så fall ökar pressen ytterligare på föräldrar som egentligen inte har råd att skaffa privata försäkringar till sina barn.
(Applåder)

I detta anförande instämde Ulla Andersson, Marianne Berg, Egon Frid, Eva Olofsson, och Lena Olsson (alla v).

Anf. 7 THOMAS NIHLÉN (mp):

Fru talman! Nästa år planeras det första helt privata barnsjukhuset i Sverige. Vården där ska vara öppen för den som har tecknat en privat sjukvårdsförsäkring för sitt eller sina barn, men även föräldrar med barn som kan betala en troligtvis hyfsat hög avgift vid entrén blir också inläppta och omhändertagna.

Var står Miljöpartiet i den här frågan? Eftersom det rör sig om hälso- och sjukvårdsverksamhet där inte skattepengar finns inblandade, ja, då tycker vi att det är ganska enkelt.

Vi har egentligen inga invändningar mot att det finns personer som vill satsa egna pengar på att bygga upp en verksamhet som då är helt privat och sedan ta betalt eller få betalt via privata sjukvårdsförsäkringar.

Även om vi inte har några principiella invändningar mot så kallad privat privat vård, är det en utveckling som vi ser som mycket olycklig och bekymmersam. Vi har därför synpunkter på vad som kan ha orsakat den här utvecklingen och vad som kan och bör göras för att undvika att vi får en utveckling inom hälso- och sjukvården i Sverige där det i allt större utsträckning är plånboken som styr när och vilken vård som erbjuds.

Att det första och hittills enda helt privata barnsjukhuset i Sverige ska etablera sig nästa år, har det någonting med den moderatledda regeringen och deras politik att göra? Ja, kanske är det så. Eller är det rent av en direkt konsekvens av regeringens privatiseringspolitik?

Den moderatledda regeringen avskaffade tidigare i år den lagstiftning som garanterade att verksamhet inom sjukhusvården endast fick drivas med offentlig finansiering och vårdavgifter.

Detta betyder mer konkret att vi med tidigare lagstiftning hade ett förbud mot gräddfiler och att det som Göran Hägglund och regeringen gjorde med införandet av den så kallade startlagen var att tillåta gräddfiler och att ge försäkringsbolagen utökade möjligheter att sälja fler privata sjukvårdsförsäkringar.

Men vad har det här med dagens debatt om det första helt privata barnsjukhuset att göra? Jo, om man tittar på vad Göran Hägglund och re-

Prot. 2007/08:25
15 november

*Särskild debatt
om privat sjukvård
för barn*

geringen sade i samband med införandet av den så kallade startlagen kanske man kan ana ett visst samband.

Regeringen sade då att man vill ta bort nuvarande regleringar kring driftsformer för våra sjukhus, inte så mycket för att man vill att förändringarna som de förhindrat ska ske, påstod man, utan mer för att det ska vara ett signalspråk till sektorn om att företagande är okej inom vården.

Andra yttranden lät så här: Ett hinder mot nytänkande i vården är avlägsnat. Startskottet ersätter stopptecknet.

Och på DN Debatt skriver Göran Hägglund så här: "Utgångspunkten för regeringen är att vården ska vara solidariskt finansierad, oavsett driftsform. Den som har de största behoven ska ges företräde, inte den som har den tjockaste plånboken." Detta har också Göran Hägglund upprepat i dag.

Men längre ned i samma text kan man också läsa: "Det är inte motiverat att förbjuda privata eller ideella vårdgivare som arbetar med uppdrag från landsting att också ta emot patienter med privat sjukvårdsförsäkring."

Min egen tolkning av det sista citatet är att Göran Hägglund tycker att vården i och för sig ska finansieras solidariskt och ges efter behov. Men för den som önskar och har råd ska det vara möjligt att köpa en bättre och snabbare vård via privata sjukvårdsförsäkringar.

Fru talman! Är det måhända dessa uttalanden och många liknande uttalanden som nu har burit frukt i form av det första privata barnsjukhuset i Sverige, helt finansierat av privata sjukvårdsförsäkringar eller kontant betalning? Har signalspråket till sektorn gått hem och nytänkandet tagit fart?

Ja, den moderatledda regeringen med Göran Hägglund i spetsen har inte beklagat den kommande starten av det privata barnsjukhuset med dess finansiering via privata sjukvårdsförsäkringar. I stället har man välkomnat etableringen. Samtidigt säger man att privata sjukvårdsförsäkringar är något man ska jobba för att avskaffa och att ingen i Sverige ska behöva skaffa en privat sjukvårdsförsäkring.

Den moderatledda politiken på detta område kan knappast bli så mycket mer otydlig och motsägelsefull.

Anf. 8 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Jag har nu lyssnat på alla inlägg förstås. Inte minst har jag med stort intresse lyssnat på inläggen från oppositionspartiernas företrädare, eftersom jag ställde en fråga i inledningen som jag tror är ganska central med tanke på hur den här debatten tillkom, nämligen: Är det någon av er som vill förbjuda möjligheten att teckna privata försäkringar på det här området? Svarar man ja på den frågan kommer också frågan som ett brev på posten om man vill förbjuda det för vuxna personer och om man tycker att till exempel olycksfallsförsäkringar för barn ska förbjudas. Jag tycker att det är en viktig fråga att svara på här. Inte minst Vänsterpartiet som har tagit initiativ till den här debatten, vilket är bra, borde ändå ha tänkt igenom lite grann vad som är den principiella grunden. Vill Vänsterpartiet förbjuda privata försäkringar? Den frågan går att svara ja eller nej på.

Samma fråga bör man ställa till Ylva Johansson och Thomas Nihlén efter deras inlägg. Det går an att stå här och misstänkliggöra andra eller

att skapa en osäkerhet om vad som gäller, trots att man själv vet mycket bättre, och sedan inte ha några egna svar. Vill Ylva Johansson förbjuda privata försäkringar? Vill Thomas Nihlén förbjuda privata försäkringar?

I en radiodebatt som Ylva Johansson och jag hade fick Ylva Johansson frågan om hon ville förbjuda. Hon svarade: Nej, jag vill inte förbjuda privat sjukvård, men jag vill att man ska investera i den offentliga sjukvården.

Det är precis det som vi står för.

I Stockholm satsar man 100 miljoner kronor mer under 2008 på barnsjukvården – stora investeringar för att förbättra vården, öka tillgängligheten för de barn som drabbas av sjukdom eller olycka.

Vad människor i övrigt använder sina pengar till kan du och jag ha en känslomässig synpunkt på, men det är varje människas sak att använda sina pengar på det sätt som de anser vara rätt. Tycker vi någonting annat, ja, då ska vi förbjuda. Och jag har ännu inte hört någon som har sagt att man ska förbjuda. Vill man det, vore det bra om man i dag kunde klargöra det.

Ylva Johansson har ett litet problem med den här diskussionen när Socialdemokraterna försöker driva debatten på två olika spår samtidigt, om vi ser det i stort. En sådan spagatpolitik blir över tiden ganska besvärlig att föra när spåren går isär.

Å ena sidan vill de inte förbjuda. Man har ett rådslag där man inom partiet frågar om fler områden av de som finansieras gemensamt kan betalas av människor själva. Man har ett rådslag där man diskuterar om det är möjligt att betala mer för hemtjänsten, mer för delar av hälso- och sjukvården när äldre blir friskare. Den diskussionen förs där.

Men här låter det på ett annat sätt. Jag tror att det är olyckligt om de som lyssnar på debatten får intrycket att det finns något annat än en bred enighet i Sveriges riksdag om att vården ska finansieras gemensamt och att den ska ges efter behov. Detta är alla partier överens om, och det finns inga planer på något annat.

Sedan har det kommit upp en diskussion om det bara är det offentliga som ska kunna utföra sjukvårdstjänster inom ramen för det som vi offentligt finansierar. Det tycker inte jag, utan jag tycker att det är klokt att använda privata aktörer på olika områden och göra på lite olika sätt för att utveckla vården och öka tillgängligheten. Vill man förbjuda det, ja, men säg det då! Då kommer vi att få se ganska stora förändringar i Sjukvårds-Sverige.

Fru talman! Svensk sjukvård behöver förbättras. Vi behöver framför allt förbättra tillgängligheten. Kvaliteten är i allmänhet god. Vi behöver lägga ned vår möda på det som vi har ett ansvar för och kanske lägga ned lite mindre möda på det som inte är vår sak att besluta om.

(Applåder)

Anf. 9 YLVA JOHANSSON (s):

Fru talman! Det oenigheten gäller är hur sjukvården ska finansieras och fördelas. Det är det den stora ideologiska skiljelinjen gäller. Vi har i Sverige haft en modell med högt skatteuttag, satsat stora resurser på sjukvården och haft en tydlig behovsstyrning. Jag menar att det har varit en framgångsrik modell, och jag tror att jag har ganska stort stöd i svenska folket när jag säger det. Det betyder inte att allt är bra, det bety-

Prot. 2007/08:25

15 november

*Särskild debatt
om privat sjukvård
för barn*

der inte att mycket kan förbättras, men den grundprincipen har varit en framgångsrik princip.

Det som nu förändras är att vi ska ha ett lägre skatteuttag. Regeringen har redan sänkt skatterna motsvarande ungefär en tredjedel av vad svensk sjukvård totalt omsätter i landet i dag. I Stockholms läns landsting, som har varit uppe här, är det så att man dels sänker skatten, dels förhalade beslutet om en närakut vid Astrid Lindgrens sjukhus, dels har lagt ned de andra närakuterna som har tagit emot ungefär 100 000 barn per år. Det finns alltså en skillnad i politiken, om vi ska ha ett högt eller mycket lågt skatteuttag. Det får också konsekvenser för de resurser som är möjliga att satsa på sjukvården.

Nu är vi också oense om behovsstyrningen. Det är en sak, Göran Hägglund, att i talarstolen säga retoriskt att det ska vara behoven som styr. Men samtidigt säger man att man välkomnar att den som har råd ska köpa sig en bättre, snabbare eller annorlunda vård och tycker att det är helt okej.

När man lyssnar på alliansens företrädare i debatten undrar man vad det är för sjukvård som ni ansvarar för. Lyssnar man på socialministern är det en mycket bra sjukvård och en barnsjukvård som vi kan vara stolta över. Vi har hög kvalitet. Vi har visserligen problem med tillgänglighet, jag delar den åsikten, men det är i huvudsak en mycket bra sjukvård. Lyssnar man på Moderaternas, Centerpartiets och Folkpartiets representanter beskrivs i debatten en sjukvård som är en verksamhet i kris, ett moras där bara den rike eller den med kontakter får vård för sina sjuka barn. Det är klart att om man har man den synen på svensk sjukvård är det väl okej att också slänga ut barnet med badvattnet, så att säga, och säga att de problem som finns är så stora att vi lika gärna kan privatisera stora delar av sjukvården. Det var faktiskt de orden som ni använde.

Det är viktigt vilken syn vi har på sjukvården. Är det så att vi har en bra sjukvård men att vi har problem som kan åtgärdas inom ramen för en gemensam finansiering och behovsstyrning? Eller är det så att svensk sjukvård är så usel att vem som helst annan helst bör ta över den och att det är okej att den som vill betalar ur egen ficka?

Jag vill också kommentera några av de saker som har sagts i debatten. Det har sagts att de privata sjukvårdsförsäkringarna har exploderat. Jag bad riksdagens utredningstjänst att ta reda på den saken. Jag fick svaret att för två veckor sedan drog Försäkringsförbundet tillbaka all sin statistik eftersom den inte ansågs tillförlitlig. Det förekom bland annat dubbelregistreringar. Den 7 november sammanträdde Försäkringsförbundets kommitté och beslutade att tillsätta en arbetsgrupp med representanter för att ta fram ett enhetligt redovisningssystem för rapportering av statistik. Sanningen är alltså att vi i dag inte har någon bra statistik över hur många privata sjukvårdsförsäkringar som finns.

Sanningen är också, såvitt jag vet, att den förre statsministern inte har opererats på Sophiahemmet utan på Södersjukhuset och har bedömts utifrån sina behov precis som alla andra patienter.

Låt mig avslutningsvis komma tillbaka till frågan som jag ställde till socialministern. Är det så att den som köper en privat sjukvårdsförsäkring till sitt barn eller som betalar, kanske över 1 000 kronor, för ett besök på det kommande privata barnsjukhuset därmed också ska kunna köpa sig remiss till universitetssjukhuset Astrid Lindgrens barnsjukhus så

som företrädare för det nya sjukhuset säger att man kommer att kunna göra i en intervju i Dagens Medicin? Är det förenligt med en solidariskt finansierad sjukvård, Göran Hägglund?

(Applåder)

Anf. 10 CECILIA WIDEGREN (m):

Fru talman! Alliansregeringen satsar mer än någon annan regering på svensk hälso- och sjukvård via den statliga offentligt finansierade budgeten. Det beslutet ska vi i Sveriges riksdag snart fatta inför kommande år.

Jag beklagar att vi inte får mer svar från oppositionen, som faktiskt har begärt debatten, på de enkla frågor vi ställer. Vill ni förbjuda försäkringarna? Vill ni förbjuda personalen att ta initiativ? Det är personal som i dag jobbar inom svensk offentlig hälso- och sjukvård och som tar egna initiativ. Vill ni förbjuda de initiativen? Vill ni förbjuda föräldrar som i dag inte känner tillräcklig trygghet med det system som ni har varit ansvariga för under tolv års tid att teckna en försäkring, det vill säga betala en gång till? Det skulle vara mycket bra om ni kunde svara på dessa frågor.

Det finns ett misslyckande inom svensk hälso- och sjukvård. Ja, jag var en av dem som beskrev det. Men jag började den beskrivningen med att tala om vilken bra kvalitet vi har inom svensk hälso- och sjukvård. Då lyssnade inte Ylva Johansson. Det är tillgängligheten som är problemet, att komma till svensk hälso- och sjukvård. Det har lett fram till att allt fler tecknar försäkring. Om RUT är sanningen finns det många som har ställt samma fråga till RUT och kanske fått olika svar. Vad vi alla däremot vet är att det skrivs väldigt många nya vårdförsäkringar runt om i landet. Oavsett om det är en kvarts miljon eller 300 000 så är det alldeles för många enligt vårt sätt att se det. Vi vill förbättra den svenska offentliga hälso- och sjukvården så mycket att man inte ska behöva betala dubbelt. Det är skillnaden mellan alliansregeringen och oppositionen som fortfarande inte ens ser vad deras politik har lett fram till. Det är beklagansvärt.

Jag blir också något bekymrad när man inte kan se att man kan ta sjukdomsinsikten på ett ganska klart och tydligt sätt genom att låta oss politiker kliva lite grann åt sidan i svensk hälso- och sjukvård och låta personalens initiativ komma fram, låta patienterna få ökade rättigheter och låta dem som möts i vårdmötet varje dag få ytterligare befogenheter. Vi tillsammans har varit överens om detta mycket länge, och vi håller nu på att genomföra det för att stärka svensk offentlig hälso- och sjukvård.

Det finns absolut inget förbud, och har aldrig funnits, Miljöpartiet, mot gräddfiler. Ni kunde ha stiftat den lagen, men ni stiftade aldrig sådana lagar. Ni har inte stiftat någon lag om att förbjuda försäkringar i svensk hälso- och sjukvård. Det är ingen sanning, och det är skenheligt att stå här och påstå något annat. Ni hade ansvaret, och ni kunde ha gjort det. Ni ser inte ens den sjukdom som svensk hälso- och sjukvård befinner sig i i dag.

Jag ska avsluta med ytterligare frågor till oppositionen. Det gäller var gränsen går för vad man får och inte får göra inom offentlig sjukvård. Jag har valt att ringa runt till några av landets sjukhus för att höra lite om var gränsen ska gå för vad som är bra och inte bra privata pengar. Astrid Lindgrens Barnsjukhus och Drottning Silvias sjukhus är de två sjukhus

Prot. 2007/08:25
15 november

*Särskild debatt
om privat sjukvård
för barn*

som jag tar exempel från. En äldre kvinna har sett till att bygga en simhall för att se till att vi ska ha rehabilitering för våra barn på ett av sjukhusen. Ett av de större svenska köttföretagen ser till att det från varje förpackning skinka och annat som vi köper går pengar till Astrid Lindgrens sjukhus. Vi har mindre företag som åkeriföretag och frisörsalonger som i dag satsar på rehabiliteringsteam, lekterapi och familjehotell på svenska offentligt finansierade sjukhus. Var går gränsen för var det privata är okej? Det är tydligen okej där ni förut hade ansvaret, men då var det inget som ni sade nej till eller var emot.
(Applåder)

Anf. 11 KENNETH JOHANSSON (c):

Fru talman! Alla partier har även i denna debatt stått bakom principen solidarisk finansiering och en vård som ska ges efter behov. Därutöver vill vi inte att man ska förbjuda om exempelvis ett barnsjukhus planeras som i barnsjukhuset Martinas fall.

Däremot får vi mycket anmärkningsvärt nog inte besked från de tre oppositionspartierna. Vi har frågat ett antal gånger, och jag upprepar frågorna igen. Vill ni tillåta eller förbjuda ett barnsjukhus som drivs i privat regi? Det är ganska enkelt att svara ja eller nej på det. Ni har ett par chanser till att göra det.

Dagens debatt handlar om *ett* privat barnsjukhus. Vi från Centerpartiet är inte rädda för att det kommer ytterligare alternativa lösningar.

När fler uppmuntras till och vågar starta företag ges utrymme för nya idéer och att kunna lösa problem på nya sätt. Valet – det är det viktigaste – ska vara vårt eget. I en vård med köer är valfriheten minimal.

Varsågod, sist i kön! Ditt samtal är placerat i kö. Det är elva samtal före dig. Ja, det är många exempel man kan ta på hur det kan låta.

Jag kan ta det vänsterstyrda landstinget i Jämtland som exempel. Där är köerna väldigt långa. I jämförelse med andra landsting är vården i Jämtland sämst på att svara i telefon och näst sämst på väntetider. Mer än varannan patient tycker att det är svårt att komma fram per telefon. De som svarade på den undersökning som dessa uppgifter kommer från var de som besökt vårdcentralen och ringt innan. Man kan bara undra vad de andra tyckte. De kom aldrig fram på telefon.

Vad gör den ensamstående mamman i Östersund när hennes tvåårige son har fått öroninflammation? Han gallskriker och hon ringer till vårdcentralen. Ditt samtal är placerat i kö; det är elva samtal före dig, är beskedet hon får. Då ringer hon ett nytt samtal till Medicin Direkt.

Medicin Direkt är en privat vårdmottagning i Östersund som drivs av Börje Olsson. Allt fler småbarnsföräldrar har börjat komma dit. När den offentliga vården i Jämtland har köer kommer föräldrarna till Börjes mottagning. Där får föräldrarna svar i telefon och snabb tillgång till vård.

Vi i Centerpartiet vill att människorna ska få göra egna val. Man ska själv kunna välja om man vill utnyttja den offentliga vården eller bekosta vård på egen hand. Den offentligt finansierade vården ska vara utformad så att det är våra egna beslut som styr. Det är väldigt viktigt.

Riksdagens utredningstjänst, RUT, har nämnts. Jag har också ställt frågan till riksdagens utredningstjänst, och det är sant att man har problem och har dragit tillbaka sina beräkningar, men längre ned i det svar som åtminstone jag har fått är det också från näringsens representant klart uttalat att ca 300 000 personer har privat sjukförsäkring. Det är en siffra som successivt har ökat under den senaste 15-årsperioden, och det har knappast varit någon speciellt högre ökning under det sista året. Det glömde Ylva Johansson att läsa, eller också har vi fått olika varianter av svaret.

(Applåder)

Anf. 12 TOBIAS KRANTZ (fp):

Fru talman! Man blir något konfunderad när man lyssnar på de tre oppositionspartierna och framför allt tar del av deras syn på verkligheten. De säger: Vi vill inte se en utveckling där de privata sjukvårdsförsäkringarna blir fler och där den privata finansieringen ökar. Men snälla nån, det är ju den verklighet som har förekommit under de tolv år som ni har styrt Sverige! Det är ju då de privata sjukvårdsförsäkringarna och den privata finansieringen av den svenska sjukvården har ökat.

Vilken verklighet befinner ni er i? Ni befinner er uppenbarligen inte i den verklighet som ägaren till det företag som jag nämnde tidigare upplever och som många andra företagare upplever när de ser att den offentliga sjukvården inte räcker till och därför tvingas skaffa sig privata sjukvårdsförsäkringar för att de anställda inte ska fastna i långa vårdköer och företaget ska lida skada. Den verkligheten finns ni inte i.

Självklart är det naturligtvis bra om de som jobbar med försäkringsfrågor i försäkringsbranschen ser över sin statistik, men vittnesbörden och de uppgifter som har kommit under en lång rad av år pekar ju i en entydig riktning. Antalet sjukvårdsförsäkringar har ökat, och varje person som tvingas ta en sjukvårdsförsäkring för att få den vård som han eller hon har rätt till är en sjukvårdsförsäkringstagare för mycket.

Sedan tror jag att det nog är få, förutom möjligtvis Ylva Johansson, som har missat frågan om den förre statsministerns behandling på det privata Sophiahemmet när han sökte vård där för sin onda rygg och rundade alla offentliga vårdköer för att få den hjälp som han ansåg att han behövde. Han sökte privat vård där och fick den. Det är ingen hemlighet.

Det intressanta i den här frågan, får man ändå säga, är hur alternativet till regeringens politik ser ut. Naturligtvis är det viktigt att fundera på vad det största oppositionspartiet Socialdemokraterna tänker och tycker. Socialdemokraterna är ju inne i en förnyelseprocess, sägs det, på olika områden.

Var står Socialdemokraterna någonstans? Vi vet ju att den politik som Socialdemokraterna har fört under tolv år bygger på en liten tilltro till enskilda och privata initiativ och på att man inte har tillsatt tillräckligt med resurser till den svenska sjukvården. Vi vet vad det har lett till. Det har lett till köer, bristande tillgänglighet och till gräddfiler i vården.

Prot. 2007/08:25
15 november

*Särskild debatt
om privat sjukvård
för barn*

Vad är det Socialdemokraterna tänker sig ska ändras? Vad har Ylva Johansson för svar? Hur tänker ni lägga om kursen; hur tänker ni lägga om politiken för att möta de utmaningar som finns i dag? Inte kan det väl vara så att ni tänker gå till val 2010 på samma gamla politik! Tror ni verkligen att väljarna kommer att gå på att den politik som förde Sverige in i krisen ska vara den politik som för svensk sjukvård ut ur krisen?

Vänsterpartiet och Miljöpartiet ska ju Socialdemokraterna också samarbeta med. Här får vi olika besked. Privat sjukvård ska förbjudas, säger någon, och någon annan säger att det inte nödvändigtvis är fel med privat sjukvård. Hur ska ni ha det?

Fru talman! Svensk sjukvård är i allt väsentligt mycket bra. Varje dag sker massvis av goda insatser av den duktiga personalen i den svenska sjukvården. Problemet under de tolv år som Socialdemokraterna styrde den svenska sjukvården var att den politik som fördes inte stödde allt det engagemang och intresse av att utveckla vården som fanns hos personalen.

Nu lägger regeringen om kursen. Nu satsar vi. Nu blir det mer resurser till vården, ökad valfrihet och makt till både patienter och personal. Det utvecklar den svenska sjukvården.

(Applåder)

Anf. 13 ELINA LINNA (v):

Fru talman! Inte med ett enda ord har vare sig socialministern eller allianspartiernas representanter kommenterat de frågor som jag ställde i mitt anförande. Att sätta i gång med en generell debatt om privata försäkringar här har jag inte tid med. Jag vill tala om den generellt finansierade sjukvården som nu håller på att stå inför ett systemskifte.

Sicko har ingenting med Sverige att göra. Så sade socialminister Göran Hägglund i en debatt efter att ha sett Michael Moores senaste film. Det var då, för en dryg månad sedan. Frågan är nu: Inser socialministern att vi nu tar ett steg mot försäkringsbaserad vård? Det är en vård som styrs av plånbokens tjocklek. Alla föräldrar har inte råd att betala premier till sjukvårdsförsäkringar för sina barn.

Regeringen säger en sak men menar något annat. Regeringen säger att vården ska delas efter behov, men samtidigt ska inte ens barnsjukvården, den viktigaste grundstenen i vårt generella välfärdssystem, slippa gräddfiler. Försäkringsbolagen kommer att tjäna pengar på välbärgade föräldrar som kommer att kräva att deras barn ska få komma först i kön och få vård först oberoende av behoven.

Men det är inte nog med privat barnsjukvård. För att underlätta privatiseringar av vården har regeringen i statsbudgeten nu för andra året i rad 40 miljoner som ett speciellt statsbidrag! Man blandar skattepengar och privata pengar. Vårdpersonalen uppmuntras, övertalas eller ställs inför ett val att antingen sluta eller starta privat verksamhet. Det sistnämnda lär förekomma frekvent i Stockholms län. Är det så socialministern vill styra sjukvården?

Privatsjukhuset för barn som kommer att öppnas nästa år planerar att ha akutmottagning, barnvårdscentral, elektiv barnsjukvård och vårdavdelningar som drivs i samarbete med Sophiahemmet. Det är också i lokaler på Östermalm i Stockholm som det nya sjukhuset kommer att öppnas.

Med andra ord kommer det att bli nära till barnsjukhuset för föräldrar som bor på Östermalm.

Redan nu talas det om att starta liknande sjukhus i Göteborgsområdet och i Öresundsregionen. Däremot finns det inga planer på att erbjuda samma vård för barn i Norrlands inland. Hälso- och sjukvårdslagens paragraf om ”en vård på lika villkor för hela befolkningen” kommer att bli omöjlig att leva upp till när försäkringsbolagen tar över finansieringen av vården.

Självklart finns det fler problem med en mer och mer privatiserad sjukvård än orättvis fördelning. Ett stort sådant är personalens rätt att meddela sig med medierna. I går skrev Dagens Medicin om att yttrandefriheten slopas i Vårdval Stockholm. Detta är en fråga som måste diskuteras i särskild ordning, och därför kommer Vänsterpartiet att lämna in en interpellation i ämnet i dag.

När Vänsterpartiet ifrågasätter regeringens enligt vår mening stolliga beslut, brukar vi få svaret: Vi har väljarnas mandat att genomföra detta.

Den här gången kan inte ens Göran Hägglund säga att han har väljarnas mandat att införa en försäkringsbaserad sjukvård. Det var inte vad ni gick till val på!

Anf. 14 THOMAS NIHLÉN (mp):

Fru talman! Jag ska börja med att svara på två frågor som Göran Hägglund med flera har ställt. Miljöpartiet vill inte förbjuda privata aktörer att starta helt privat vård och omsorg. Miljöpartiet vill inte förbjuda privata sjukvårdsförsäkringar.

När man lyssnar på inläggen från de borgerliga ledamöterna kan jag inte låta bli att fundera över om man har glömt bort eller slutat bry sig om den lagstiftning som faktiskt finns kvar inom hälso- och sjukvårdsområdet, nämligen hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf. Hälso- och sjukvårdslagens 2 § lyder: ”Målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården skall ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård skall ges företräde till vården.”

Tycker verkligen socialministern och de övriga borgerliga ledamöterna att ert välkomnande av det nya privata barnsjukhuset med dess finansiering, där plånbokens storlek styr till hundra procent, är förenligt med 2 § i hälso- och sjukvårdslagen, som fastslår att vården ska vara behovsstyrd och ges på lika villkor?

En annan aspekt på den här kommande etableringen av privat vårdverksamhet, är att det för första gången handlar om barn. Då kan man fundera: Hur förhåller sig detta till barnkonventionen? Ja, enligt barnkonventionens 24:e artikel ska alla barn ha rätt till ”bästa uppnåeliga hälsa”, och den andra artikeln fastslår att samtliga barn ska behandlas lika. Men hela affärsidén bakom det nya barnsjukhuset är ju att erbjuda en bättre och snabbare vård för de barn som har föräldrar som har råd att betala en privat sjukvårdsförsäkring för sina barn.

Om man kan visa att etableringen av detta privatfinansierade barnsjukhus leder till att klyftorna mellan barnen ökar, ja då är det förmodligen ett brott mot barnkonventionen. Det skulle vara intressant att höra Göran Hägglund kommentera detta.

Prot. 2007/08:25
15 november

*Särskild debatt
om privat sjukvård
för barn*

Fru talman! Inom den offentligt finansierade barnsjukvården finns det köer och ibland oacceptabla väntetider, samtidigt som mycket av väntetiderna beror på att man helt korrekt prioriterar de svårast sjuka barnen först och att barn med okomplicerade och ofarliga tillstånd får vänta längre.

Det är väl så här i dag att om ett barn kommer in akut med ett svårt astmaanfall, en större blödning eller liknande, ja då är det inte någon lång väntetid eller kanske ingen väntetid alls på akutmottagningen. Om det däremot handlar om väntetider för barn med snuva, hosta eller ont i örat, ja då kan det handla om långa väntetider. Risken är ju därför uppenbar att det är köerna för just barn med enkla problem som det nya barnsjukhuset i första hand kommer att korta. Detta innebär i sin tur att det är specialistläkare, barnläkare som i stor utsträckning ska ta hand om snuvor och hosta, vilket i så fall är ett mycket tvivelaktigt utnyttjande av barnläkarnas höga kompetens.

Anf. 15 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Först vill jag tacka Thomas Nihlén för att han svarade på frågan. Jag hoppas att Ylva Johansson och Elina Linna också kommer att svara på den frågan under det anförande de har kvar, nämligen: Vill ni förbjuda den här typen av försäkringar – ja eller nej?

Vill man det så kan jag på något sätt förstå att resonemanget hänger ihop, men har man samma svar som vi övriga, att man inte vill förbjuda, ja då blir den här debatten häpnadsväckande konstig.

Ylva Johansson säger att hon håller med om en del resonemang som jag för men att vi ändå skulle vara oeniga när det gäller hur sjukvården ska finansieras. Nej, där är vi inte oeniga. Sjukvården ska finansieras gemensamt över skattsedeln.

Hon säger också att vi skulle vara oeniga om hur vården ska fördelas. Nej, vård ska fördelas efter behov.

När hon inte kommer längre med det resonemanget så säger hon att det är så förfärligt att allianspartierna sänker skatterna. Det är väl inte den vanligaste uppfattningen bland människor i allmänhet, framför allt inte när man ser att vi faktiskt ökar resurserna till det här området. Jag har sagt tidigare att i Stockholms läns landsting satsar man 100 miljoner ytterligare på barnsjukvården. Tillgången till pengar inom svensk hälso- och sjukvård ökar. Vi har problem. Det behövs mer. Vi är inte oense om behovsstyrningen.

Utifrån Elina Linnas resonemang skulle man kunna hålla en längre utläggning, men det finns en skillnad mellan USA och Sverige som är väldigt grundläggande, nämligen att vi har en gemensam finansiering i Sverige och ska få vård efter behov. I USA har man ett försäkringsbaserat system.

Återigen kommer vi tillbaka till frågan: Hur vill Elina Linna förhålla sig till det som Vänsterpartiet har begärt en debatt om? Man måste väl ha tänkt ut någon egen linje och ha någon egen syn på detta. Är det att vi gör rätt framstår ju debatten som märklig. Är det så att man vill förbjuda är det naturligtvis följdriktigt enligt Vänsterpartiets övriga politik, men det är ändå en konstig och felaktig utgångspunkt, menar jag.

(Applåder)

Anf. 16 YLVA JOHANSSON (s):

Fru talman! Den här debatten handlar om den stora oro som vi i oppositionen känner och som många ute i samhället delar över det systemskifte som steg för steg nu sker inom sjukvården, en utveckling där ett privat barnsjukhus nu ska öppnas för dem som har råd att teckna privata försäkringar för sina barn. Sjuka barn ska behandlas olika beroende på föräldrarnas betalningsförmåga.

Jag tycker inte bara att det är en oroande utveckling. Jag tycker att det är omoraliskt och stötande och står i strid med principen om människors lika värde. Jag är förvånad över att alliansens företrädare inte ser några problem med den här utvecklingen.

Ni återkommer hela tiden med frågor till oss i oppositionen. Jag ska svara på dem. Nej, vi vill inte förbjuda någon att starta ett sjukhus. Vi har svarat på den frågan tidigare. Nej, vi vill inte förbjuda privata försäkringar.

Men vi är allvarligt oroade över den utveckling som er politik leder till. Och på ingen punkt har socialministern svarat på mina frågor om hur det här ska påverka den offentligt finansierade sjukvården eller på något sätt andats en oro över den utveckling som det här leder till. Det leder ju de facto till att barn kommer att behandlas olika och få olika vård beroende på plånbokens tjocklek. Det här kan vi påverka med politiska medel, och det finns andra medel än dem som innebär att man ska ha ett slags näringsförbud för att starta verksamheter. Men de medlen är inte Göran Hägglund och alliansen intresserade av att använda.

Ni har tagit bort den lag som reglerat detta med privata försäkringar. Man får köpa sig förtur i den offentligt finansierade vården. Ni har tagit bort den reglering som sagt nej till att universitetssjukhusen kan privatiseras. Ni har inte på något sätt kommenterat om det ska vara möjligt att så att säga köpa sig en remiss in i den högspecialiserade sjukvården vid universitetssjukhusen.

Det är klart att detta i grunden handlar om två sätt att finansiera sjukvården. Om man även finansierar den via privata försäkringar får man ett tudelat system. Det i sin tur påverkas av hur mycket resurser man tillsammans satsar på sjukvården över skattsedeln och hur man styr den behovsfördelningen. På den punkten svarar ni inte på frågorna.

(Applåder)

Anf. 17 CECILIA WIDEGREN (m):

Fru talman! Det här börjar bli en mycket märklig debatt. När vi väl får beskedet är det nämligen ingen som vill förbjuda någonting, men det är ändå fel om föräldrarna väljer att göra det här valet för sina barns bästa. Eller så är det fel att personal som i dag jobbar i offentlig sjukvård lite grann funderar på hur de kan förbättra sjukvården som de jobbar med varje dag. Det är fel, men man vill ändå inte förbjuda det, däremot miss-
tänkliggöra och skuldbelägga. Det är rätt beklämmande.

Jag skulle önska, fru talman, att oppositionens företrädare hade sagt några ord om hur de vill förbättra svensk barnsjukvård. Vi har raddat upp idéer och förslag om hur patienten ska få ökat inflytande, hur personalen ska få ökat inflytande, men ingenting sägs om detta.

Prot. 2007/08:25

15 november

*Särskild debatt
om privat sjukvård
för barn*

Vänsterpartiet, som begärt den här debatten, har inte tid att ens prata om de frågor som vi ska prata om, så jag förstår inte varför man över huvud taget begärt debatten. Däremot har vi blivit klara över att Vänsterpartiet är emot de privata initiativ som i dag finns på offentliga sjukhus. Det är så jag kan tolka det som sagts, alltså att Vänsterpartiet kommer att plocka bort ultraljudsapparaten vid kardiologen, det rehabiliteringsteam, den lekterapi, det familjehotell, den simhall som i dag finns vid Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus och vid Astrid Lindgrens Barnsjukhus – de åkeripengar, frisörpengar, privata medel som satsats i offentlig sjukvård. Gränsen suddade du ut klart och tydligt tidigare, Elina Linna. De pengarna är ingenting värda, även om de stärker dessa sjukhus enormt. Jag beklagar det.

Alliansregeringen kommer att göra allt för att stärka svensk hälso- och sjukvård, inklusive barnsjukvården. Våra allianskamrater i Stockholm har satsat oerhört mycket mer pengar lokalt än vad ni någonsin gjort för att stärka barnsjukvården.

Vi vill ha en gemensam solidarisk finansiering av svensk hälso- och sjukvård. Vi säger inte stopp, fy och blå. Vi säger bravo personalen, lycka till, kom tillbaka med fler initiativ så ska vi göra allt vi kan för att stärka den offentligt finansierade svenska hälso- och sjukvården.

(Applåder)

Anf. 18 KENNETH JOHANSSON (c):

Fru talman! Så har vi fått besked av åtminstone två av tre företrädare för oppositionen. Nu hoppas jag att vi också får besked av det tredje partiet med Elina Linna som företrädare. Ja eller nej till privat sjukvård?

Den här debatten har visat att det går en skiljelinje mellan hur man ser på entreprenörskapet inom vården, om man tror att företagsamhet, engagemang och möjligheter för människor att göra egna val är bra eller om det är dåligt. För Centerpartiet och alliansregeringen är det en viktig grund att kunna ge människor större möjligheter att växa, större möjligheter att själva få bestämma, större möjligheter att kunna påverka hur de vill ha sin vård och omsorg utförd. Behoven är i högsta grad olika.

Under tolv år av vänsterstyre kunde ni inte samla er till att korta vårdköerna. De ringlar fram genom landet. Nu pågår ett arbete med att göra något åt det. Det handlar om att förbättra tillgängligheten, att skärpa vårdgarantin, att hitta nya finansieringsformer, gärna kopplade till socialförsäkringssystemet, att hela tiden nå fram med mer resurser så att den enskilda människan har större möjligheter att få bot och lindring och också kunna komma tillbaka till sin arbetsgemenskap och arbetsplats.

Fru talman! Jag tycker att debatten varit klargörande, och vi från allianspartierna vandrar vidare i arbetet med att göra vården mer tillgänglig.
(Applåder)

Anf. 19 TOBIAS KRANTZ (fp):

Fru talman! Jag måste säga att det är beklämmande att lyssna på oppositionen. Särskilt beklämmande är det att lyssna på Ylva Johansson. Det verkar som om den debatt vi för inte tränger igenom.

Jag har under den här debatten inte gjort annat än sagt att jag är oroad över den utveckling som eskalerade under Ylva Johanssons tid som

vårdminister när allt fler människor kände sig tvingade att skaffa privata vårdförsäkringar. Jag är oroad över den utvecklingen.

Det är därför den nya regeringen nu lägger om politiken på så många områden. Vi vill stärka den offentligt finansierade vården så att färre människor ska känna sig tvingade att skaffa sig privata vårdförsäkringar, så att vi slipper den typen av gräddfiler som Ylva Johansson införde och som gjorde att den dåvarande statsministern köpte sig förbi alla offentliga vårdköer. Det är därför vi lägger om politiken.

Ylva Johansson säger att det är omoraliskt och stötande, men varför införde då Ylva Johansson alla dessa gräddfiler som alltså var omoraliska och stötande? Var finns Ylva Johanssons ansvar? Varför tar hon inte något ansvar för det hon har gjort?

Det finns några saker som är tydliga i den här debatten. Vi från alliansens sida är oroad över att vi under ett antal år sett en utveckling där allt fler människor känt sig tvingade att skaffa sig privata sjukvårdsförsäkringar. Vi har därför en politik som ska se till att människor inte känner sig tvingade att göra det framöver.

Ni från oppositionen har inte redovisat någon politik. Ni har bara velat skuldbelägga de föräldrar som vill gå till det privata barnsjukhuset, pekat finger åt dem och sagt aja baja. Men ni har inte pekat på några alternativ. Hur vill ni stärka den offentligt finansierade vården så att människorna ska slippa göra detta? Ni har inga svar på den frågan.

Jag tänker dock avsluta med ett svar till Ylva Johansson, som själv inte svarat på så många frågor. Ylva Johansson har frågat om man ska kunna köpa sig in i den offentliga vården med förtur genom en remiss. Nej, det ska man inte kunna göra. Alla remisser ska bedömas på samma sätt – vård efter behov.

(Applåder)

Anf. 20 ELINA LINNA (v):

Fru talman! Privata sjukförsäkringar för barn är en ny produkt inom försäkringsbranschen. Av debatten framgår tydligt att allianspartierna inte förstår varför försäkringen introduceras nu. Alliansen är på väg att lämna den offentligt finansierade vården, men det verkar alliansen inte förstå.

Vänsterpartiet har en annan politik än den som nu håller på att sjösättas. Självklart ska barnsjukvården och barntandvården fortsätta att vara avgiftsfri. För att kunna finansiera vår gemensamma hälso- och sjukvård behöver vi skattepengar, skattepengar som inte ska stoppas i fickorna på enskilda aktieägare eller flyttas över till internationella vårdbolag. Regeringen däremot sänker skatter med 65 miljarder under ett år.

Vänsterpartiet fortsätter envist att värna den offentliga sektorn, den svenska eller egentligen den nordiska modellen. Den har bidragit till hög levnadsstandard i våra länder, en förhållandevis jämn hälsa, låg spädbarnsdödighet, hög medelålder och hög utbildningsnivå. Det är en modell som kräver skatter i stället för försäkringspremier, och den har fungerat i decennier. Den modellen raderas nu i snabb takt utan att regeringen stannar till och gör konsekvensanalyser av sina beslut.

Vägvalet är vård för alla på lika villkor eller vård för dem som har råd att betala. Vänsterpartiet väljer vård för alla på lika villkor.

(Applåder)

Prot. 2007/08:25
15 november

*Särskild debatt
om privat sjukvård
för barn*

Anf. 21 THOMAS NIHLÉN (mp):

Fru talman! I mitt förra inlägg svarade jag på de två frågor som Göran Hägglund hade ställt. Jag bara noterar att Göran Hägglund inte svarade på mina frågor.

Miljöpartiet vill ha en sjukhusvård som betalas gemensamt och fördelas efter behov och enligt gällande prioriteringsordning. Vi stod också helt bakom den tidigare lagstiftningen och regleringen som innebar en garanti för att all skattefinansierad vård, oavsett om den drivs av landstinget eller någon privat aktör, ska vara tillgänglig för alla på samma villkor och att alla ska vara garanterade en likvärdig och behovsstyrd vård. Verksamheten ska drivas uteslutande med offentlig finansiering och vårdavgifter.

Miljöpartiet vill göra allt för att den offentligt finansierade vården ska fortsätta att utvecklas och förbättras. Det gäller inte bara väntetider och köer utan även kvalitet och säkerhet.

Vi tror att detta leder till att intresset för och försäljningen av privata sjukvårdsförsäkringar minskar betydligt och att hela affärsidén med helt privata vårdalternativ inte längre är lika intressant.

Fru talman! Vi vill att vår hälso- och sjukvård i Sverige även i fortsättningen ska präglas av solidaritet vad gäller både finansieringen och fördelningen av sjukvård efter behov.

Om vi behöver mer barnsjukvård ska vi finansiera den solidariskt via skatten. Det ska vara en rättighet lika för alla, oavsett tjockleken på plånboken.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2007/08:127

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:127 Miljöaspekt i hamnstrukturen
av Michael Hagberg (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 november 2007.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 12 november 2007

Näringsdepartementet

Åsa Torstensson (c)

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:145 Olikheter i beskattning mellan olika boendeformer

av Egon Frid (v)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 november 2007.

Skälet till dröjsmålet är andra åtaganden som inte har gått att ändra på.

Stockholm den 13 november 2007

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Lilian Wiklund

Expeditions- och rättschef

5 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2007/08:FPM21 Grönboken om stadstrafik *KOM(2007)551* till trafikutskottet

2007/08:FPM22 Förordningar om lika villkor för tillträde till vägtransportmarknaden *KOM(2007)263*, *KOM(2007)264*, *KOM(2007)265* till trafikutskottet

6 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Propositioner

2007/08:20 till arbetsmarknadsutskottet

2007/08:38 till konstitutionsutskottet

7 § Europeiska området för forskningsverksamhet: Nya utsikter

Föredrogs

utbildningsutskottets utlåtande 2007/08:UbU3

Europeiska området för forskningsverksamhet: Nya utsikter.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

(Beslut fattades under 12 §.)

*EG-kommissionens
meddelande om
att främja unga
människors fulla
deltagande i utbild-
ning, arbetsliv och
samhälle*

8 § EG-kommissionens meddelande om att främja unga människors fulla deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle

Föredrogs
kulturutskottets utlåtande 2007/08:KrU3
EG-kommissionens meddelande om att främja unga människors fulla deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle.

Anf. 22 SIV HOLMA (v):

Fru talman! Det är första gången som riksdagen debatterar ett meddelande från Europeiska kommissionen. Efter anmälan från talmannen beslutade riksdagen att remittera det till kulturutskottet för granskning och skriftligt utlåtande. Uppdraget är nu genomfört i och med kulturutskottets utlåtande 2007/08:KrU3 och att vi även har en debatt i dag i ämnet.

Meddelandet handlar om att främja unga människors fulla deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle. Dokumentet är ett steg i den politiska process om ungdomsfrågor som startade år 2001 med en vitbok. Statsrådet Nyamko Sabuni informerade kulturutskottet i juni om vad meddelandet skulle innehålla. För drygt två månader sedan, den 19 september, fick vi meddelandet i den svenska versionen.

Fru talman! Vänsterpartiet vill ha mer demokrati och mindre union. Utvecklingen i dag går i motsatt riktning. Dessutom går EU i denna riktning utan att ha majoriteten av svenska folket med sig.

I riksdagen har det alltid funnits en majoritet för att göra unionen starkare i motsats till vad svenska folket tycker i denna fråga. Det råder fortfarande en stor klyfta mellan folk och folkvalda.

Det är mot den bakgrunden viktigt att EU-frågorna debatteras mer än vad som görs i dag. EU-frågor handlar inte bara om utrikespolitik, utan de får i allt större omfattning bäring på inrikespolitiken. Det är viktigt att debatten förs för att granska de bakomliggande ambitionerna.

När det gäller ungdomspolitiken anser jag att det är ett nödvändigt ställningstagande som kulturutskottet och för den delen också regeringen gör när vi fastställer att ungdomspolitiken är ett nationellt ansvar. Samtidigt känner jag stor oro inför att "luriga" formuleringar i ett lite längre perspektiv innebär att även ungdomspolitiken kommer att ingå som ett smörjmedel i stormaktsbygget Europas förenta stater.

Exempelvis är formuleringen "Europeiska unionens utveckling kräver ett starkt engagemang" en sådan varningsklocka. Kommissionen skriver att den vill att man ska stärka "partnerskapet mellan EU:s institutioner och ungdomsrepresentanter" för att få en "strukturerad dialog" om innehållet i kommissionens meddelande.

Det kan kanske låta oskyldigt. Men vid en närmare analys innebär dessa rader att kommissionens ambition inte är att verka tillsammans med medlemsstaterna, utan här vill kommissionen vara ensam på planen tillsammans med ungdomsrepresentanter.

Här är vi i utskottet relativt sett överens om att säga nej till en gemensam deklaration om EU:s institutioner och de unga kopplat till beslutsformer och vilka som ska representera EU:s ungdomar. För att tala i klartext rekommenderar jag kommissionen att slänga detta förslag i papperskorgen.

Fru talman! I utskottets ställningstagande redovisas synpunkter på kommissionens meddelande som är okej. Jag har tidigare i anförandet redogjort för ställningstagandet om att ungdomspolitiken är ett nationellt ansvar. Jag har heller inga invändningar mot att kommissionens rekommendationer till medlemsstaterna ska vara starkare och mer tydligt icke-diskriminerande och med jämställdhetsperspektiv.

Vem kan ha något emot att ungdomspolitiken ska vara sektorsövergripande eller att nyckeln till ungas fulla deltagande i samhället är att ha ett jobb, en bra utbildning, vara socialt inkluderad och ha ett aktivt medborgarskap? Skillnaderna börjar märkas när dessa formuleringar ska förverkligas. Då kommer de ideologiska skillnaderna fram.

Vi har därför markerat vår uppfattning i två särskilda yttranden. Vi gör särskilda yttranden därför att dessa frågor redan är debatterade och avgjorda i kammaren.

I det ena särskilda yttrandet, som vi gör tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet, tar vi bestämt avstånd från utskottsmajoritetens uppfattning att de insatser som regeringen genomför inom arbetsmarknadspolitiken skulle underlätta unga människors etablering på arbetsmarkanden och ligga i linje med intentionerna i meddelandet. Jobbgarantin är inte någon garanti för jobb. Det handlar om att ungas arbetslöshetsersättning trappas ned i snabbare takt än för äldre, vilket är en form av allvarlig åldersdiskriminering.

I det andra särskilda yttrandet från Vänsterpartiet anser vi att regeringens förslag till läsa-skriva-räkna-satsningen inte är något att hurra för. I stället vill vi satsa mer långsiktigt och att satsningen kommer fler elever till del genom att bland annat höja lärartätheten i grundskolan med 5 000 tjänster.

Anf. 23 LEIF PETTERSSON (s):

Fru talman! Det är inte ofta vi riksdagsledamöter får känna oss som pionjärer. Men just här och nu är det faktiskt så. Det meddelande från EU-kommissionen som handlar om ungas fulla delaktighet i utbildning, arbetsliv och samhälle som vi nu ska debattera är det första meddelande av det här slaget som kammaren för debatt om. Extra kul är det för oss i kulturutskottet att det blev just på vårt område som den debatten genomförs.

Låt mig först konstatera att vi i utskottet är eniga om vikten av att EU-kommissionen uppmärksammar ungdomspolitiken. För mig är det självklart att ungdomspolitik i sig är en nationell angelägenhet. Men det finns ändå ett stort värde i att kommissionen lyfter fram de ungas delaktighet och driver på. Det är en viktig del i Lissabonprocessen att i varje land fullt ut få med de unga i utbildning, arbetsliv och samhälle. För oss socialdemokrater är det viktigt att understryka att vi tolkar detta bokstavligen som *alla* unga. Det gäller även om man av någon anledning inte har klarat att få godkända betyg i skolan. Det gäller även dem som är arbetslösa både längre och kortare tid och även dem som i dag tvingas bo kvar hemma därför att det inte finns en bostad till rimlig kostnad. Det gäller även dem som har fysiska eller psykiska problem med sin hälsa.

Fru talman! Det är följaktligen när vi kommer till den nationella politiken på området som vi skiljer oss åt. Vårt gemensamma särskilda ytt-

rande från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet pekar på två områden där vi menar att regeringens politik kommer till korta.

Det första är arbetsmarknadspolitik. Det blir nu allt tydligare att långtidsarbetslösheten bland de unga växer och dröjer sig kvar. Regeringens svar till de unga är helt missriktat. Det man kallar för garanti är ingen garanti till jobb utan i stället en garanterat sämre trygghet och hårdare krav.

Det andra området vi pekar på i yttrandet är det livslånga lärandet. Där leder den politik regeringen nu för till betydligt sämre förutsättningar för just dem som är arbetslösa. Det är dessa unga som via utbildning och nya kunskaper behöver få möjlighet att konkurrera om de lediga arbeten som finns.

Tyvärr är detta bara två av de områden där den moderatledda regeringens politik inte på långa vägar lever upp till det vi anser som viktigt för en nationell ungdomspolitik. Regeringen för en bostadspolitik som direkt missgynnar de unga när det är dags att flytta hemifrån. För någon vecka sedan presenterades uppgifter som visar att hyresrätten konsekvent missgynnas till förmån för olika ägaralternativ. För de allra flesta ungdomar är det så att när man flyttar hemifrån letar man just efter en billig hyresrätt. Det kommer inte dagens unga att kunna hitta.

Fru talman! Det kanske inte är ett så stort problem för de ungdomar som har turen att tillhöra de familjer som nu får de största skattesänkningarna när förmögenhetsskatten tas bort och fastighetsskatten görs om så att slott och koja beskattas lika. För den lilla klicken ungdomar finns inte de ekonomiska hindren. De kan köpa sin bostad. Men det är inte heller de som är i störst behov av en politik som utjämnar skillnader och tar sikte på att ge alla ungdomar en bra start i vuxenlivet.

Egentligen handlar ungdomspolitik om att ge makt över det egna livet. Unga har rätt att bli tagna på allvar så att deras kunskaper och färdigheter ses. De måste ges samma möjligheter som andra till utbildning, arbete och bostad. Unga har rätt att bli tagna på allvar så att deras rätt till trygghet, hälsa och kultur ges samma prioritering som för andra grupper. Unga har rätt att bli tagna på allvar så att deras makt i samhället och över den egna livssituationen stärks. Ungdomars framtidstro är hela samhällets framtidshopp. När unga människor svälter sig själva, skär sig eller är deprimerade är det en allvarlig signal för hela samhället. Det är ett rop för att bli sedd. Det är ett rop av vanmakt.

En politik för framtiden måste satsa på de unga. Ungdomar behövs! Ungdomar vill ha möjlighet att fatta egna beslut och göra egna livsval. För att det ska bli möjligt för alla unga måste politiken bidra till att skapa goda och likvärdiga förutsättningar för alla ungas steg ut i vuxenlivet.

Vi socialdemokrater vill använda politiken för att minska klyftorna. Den moderatledda regeringens politik leder i motsatt riktning. Orättvisorna ökar kraftigt. Vi socialdemokrater vill satsa på ungdomars jobb, utbildning och bostad. Den moderatledda regeringen satsar i stället på enorma skattesänkningar åt dem som redan har förmögenhet eller högt värderade villor i storstadsområdena. Vi socialdemokrater vill satsa på framtiden genom att skapa mer livsvärldiga förutsättningar för dagens unga. Den moderatledda regeringens politik leder bakåt, mot ett privilegiesamhälle där skillnaderna mellan fattig och rik är stora redan innan vuxenlivet har börjat.

Fru talman! Här skiljer sig vår och regeringens politik åt. Vi är överens om att EU ska uppmärksamma ungdomspolitiken och att de ungas fulla delaktighet i utbildning, arbetsliv och samhälle är en viktig del av Lissabonprocessen. Men vi har helt olika uppfattningar om hur vi bäst verkar för detta i vårt eget land.

Anf. 24 CECILIA MAGNUSSON (m):

Fru talman! Det är spännande att vara banbrytande, som föregående talare uttryckte det. Jag tycker att det är spännande att få en sådan här övergripande diskussion. Det är lite lustigt att Siv Holma drar i gång en övergripande EU-debatt under den här frågan. Men det kan vi ha överseende med, för det är ju första gången.

Det är spännande att ta del av meddelandet. Jag fäster mig framför allt vid EG-kommissionens uppmaning till medlemsländerna och på alla nivåer att se över de investeringar som görs i barn och unga. Det slog mig att det var precis det vi gjorde i alliansen i opposition. Vi såg över vad det är som måste göras. Därför har vi gått mycket längre i vårt arbete än att se över. Vi har påbörjat investeringarna, och vi har påbörjat dem med kraft. Jag tänker redovisa några av dessa under mitt anförande.

Vi börjar från början, när barnen är små. Vi har gett föräldrar möjligheter och valfrihet när det gäller omsorgen om deras barn. När barnen kommer till skolan är det i dag förfärande att minst en av tio elever varje år går ut skolan utan godkänt betyg i kärnämnen. Det accepterar inte vi. Därför satsar vi 900 miljoner kronor i ett första steg på en läsa-skriv-räkna-satsning på skolans område. Dessutom satsar vi stora resurser på att stimulera forskning för att få fram metoder för läsförbättring. Vi vet ju att om man inte har nyckeln till läsandet har man svårt att tillägna sig de övriga kunskaper man behöver få till sig i skolan.

Men mycket mer måste till. Vi investerar 3,7 miljarder kronor för att fördjupa lärarnas kompetens i pedagogik och för att de ska kunna arbeta med barn med inlärningssvårigheter. Lärarna i gymnasiet får nu en möjlighet att bredda kunskapen inom det ämne de undervisar i.

Unga behöver också kreativ stimulans i sitt inlärningsarbete. Därför investerar vi långsiktigt i en skapande skola för att unga ska få kulturell stimulans som ett naturligt inslag i skoldagen. Motion och idrott är också viktiga saker. Därför har vi investerat i Handslaget så att alla ungdomar kan få möjlighet att prova på idrott även om de inte fortsättningsvis tänker ägna sig åt det.

Vi har en absolut skyldighet från vuxensamhället att se till att våra barn har en lugn skolmiljö. Därför satsar vi stora summor på antimobbning. Det grova våldet ska inte finnas i skolorna. 2 miljarder har satsats på rättsväsendet. En stor del av dessa summor går till att stävja ungdomsvåldet. Alla skolor ska ha en kontaktperson hos polisen. Alla brott som begås av minderåriga ska utredas. Ungdomsvåldet begås inte bara av unga som behöver en bättre rehabilitering, utan offren är nästan alltid också unga.

Allt fler barn mår också dåligt av andra skäl. Därför investerar regeringen 350 miljoner kronor de kommande åren på folkhälsopolitiska åtgärder. Det handlar om minskad barnfetma, förebyggande alkohol- och narkotikaarbete och en nationell suicidplan. Vi vet att barn- och ung-

Prot. 2007/08:25
15 november

*EG-kommissionens
meddelande om
att främja unga
människors fulla
deltagande i utbild-
ning, arbetsliv och
samhälle*

domspsykiatri är otillgänglig. Därför investeras 250 miljoner kronor för att förbättra tillgängligheten hos BUP.

Dessa investeringar i grundskolan för att ge en start i livet sker för att alla barn ska få förutsättningar att uppnå de fastställda målen för att de ska kunna gå vidare i livet. Nu håller vi skyndsamt på att ta fram förslag för att förändra och reformera gymnasieskolan. Grundprincipen för gymnasieskolan är att varje elev ska gå vidare antingen till eftergymnasiala studier eller ut på arbetsmarknaden. Vi håller också på att ta fram ett lärlingssystem.

Det behövs fler investeringar för unga. Vi måste bland annat införa en regel i socialtjänstlagen som gör det möjligt för ungdomar i familjer som har ekonomiskt bistånd från kommunerna att jobba utan att biståndet minskar.

En annan ouppnåelig dröm för många är att få en lägenhet. Leif Pettersson nämnde detta. Det är just därför kommunerna nu kan lämna hyresgarantier så att unga människor får möjlighet att få en bostad. I mars 2008 införs dessutom statliga kreditgarantier för dem som köper en bostad för första gången.

Mycket mer måste göras. Det är viktigt att arbete prioriteras.

Fru talman! Alliansregeringen ser inte bara över det som måste göras, utan vi gör också stora investeringar, och det kommer vi att fortsätta med. Det finns så mycket att göra.

(forts. 10 §)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.53 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

9 § Frågestund

Anf. 25 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa följande statsråd välkomna: näringsminister Maud Olofsson, utrikesminister Carl Bildt, jordbruksminister Eskil Erlandsson, statsrådet Gunilla Carlsson samt kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth. Näringsminister Maud Olofsson kommer att besvara såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Jobbskapande åtgärder

Anf. 26 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Min fråga går till Maud Olofsson. Färska information som kom i dag från SCB visar att sysselsättningen mellan oktober 2006 och

oktober 2007 ökade med 81 000 nya jobb. Om man jämför med oktober 2005 till oktober 2006, alltså socialdemokratins sista år, ökade sysselsättningen då med 153 000 nya jobb. Det är nästan dubbelt så många jobb utan försämringer i a-kassa och utan försämringer för sjuka. Kan Maud förklara för mig varför den borgerliga politiken så totalt har havererat när det gäller jobbskapande åtgärder?

Prot. 2007/08:25
15 november

Frågestund

Anf. 27 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag tror att alla som följde valrörelsen senast såg det utanförskap som Socialdemokraterna hade åstadkommit med 550 000 i förtidspension, stora grupper långtidssjukskrivna och stora grupper långtidsarbetslösa. Den stora frågan i årets valrörelse handlade verkligen om detta utanförskap.

När vi nu ser på de siffror som gäller för den period som frågeställaren tar upp ser vi att sysselsättningen ökar. Det som kanske gläder mig allra mest är den sysselsättningsökning som är på ungdomssidan, 8,8 procent i sysselsättningsökning. Sådana fina siffror har vi inte sett på mycket länge. Det är dessutom så att de regionala skillnaderna är betydligt mindre nu än tidigare, vilket gläder mig som har kämpat hårt för att minska de regionala klyftorna.

Fler får jobb, fler kommer från utanförskap till arbete, och det är en glädjande utveckling, anser regeringen.

Anf. 28 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Men siffrorna talar sitt tydliga språk. Nästan dubbelt så många nya jobb skapades utan försämringer för sjuka och arbetslösa. Det är fakta, SCB:s siffror från i dag. Er politik skapar inte mer jobb. Den ökar otryggheten, ökar klyftorna, och framför allt ger den sig på dem som fortfarande är arbetslösa och dem som är sjuka. Det är ju det ni gör nu. Är det inte lika bra att medge att ni måste hitta en ny politik som inte angriper dem som fortfarande saknar jobb?

De långtidsarbetslösa är kvar på arbetsförmedlingen, Maud. De långtidsarbetslösa står kvar där och väntar på ett jobb. De får inget jobb, och dessutom ger ni er på dem och rycker undan stödet för dem.

Vi har också a-kassan som ni totalt förstört. Det är ett haveri. 360 000 har flytt a-kassan. Snacka om Reinfeldt-effekt!

Anf. 29 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag vet inte vad det är för statistik som frågeställaren hänvisar till. Jag kan bara konstatera att det är 140 000 fler som får jobb. Det är Ams som redovisar siffran med minskad arbetslöshet. Det är de som redovisar de fina siffror som vi har när det gäller invandrare, ungdomar, och så vidare.

Jag känner mig väldigt stolt över att se att fler och fler verkligen kommer in på arbetsmarknaden. Det är glädjande också att nystartsjobben, som är riktiga jobb till skillnad från plusjobben, ger varaktiga jobb, riktiga jobb som gör att man kan få vara kvar på arbetsmarknaden.

Jag tycker att det är intressant att Socialdemokraterna ägnar så mycket tid åt att diskutera ersättningsnivåer, regler i a-kassa och andra delar när man ägnar så lite tid åt att fundera över hur vi får fler jobb, hur vi får

människor att kunna försörja sig på sin egen lön och kunna känna stolthet över att ha en arbetsplats att gå till.

Där är möjligen skillnaden mellan oppositionen och regeringen. Vi bryr oss om jobben. Ni bryr er om bidragen.

Det ekologiska jordbruket

Anf. 30 TINA EHN (mp):

Fru talman! Min fråga är till jordbruksministern. De ekologiska mål som sattes upp under förra regeringen ligger fast. Det beskedet kom återigen från jordbruksministern i går kväll i Aktuellt, och det tackar vi för. Målen är realistiska, och de ska nås.

Andra mål som vi också har att arbeta mot är miljömålen. En ny studie visar att just det ekologiska jordbruket bidrar enormt mycket till att vi ska kunna uppnå flera av miljömålen.

Nu sätter regeringen käppar i hjulet för den ekologiska maten. De signaler som regeringen sänder ut leder till att bönder hoppar av som ekologiska lantbrukare, och det är upprörande. Målen kommer inte heller att nås om regeringen drar ned på satsningarna.

Jag tänker i min fråga koncentrera mig på de satsningar som behövs för att nå målet att 25 procent av maten i den offentliga sektorn ska bli ekologisk och de satsningar som behövs för att marknadsutvecklingen ska gå snabbare och för att arealen för ekologisk jordbruksmark ska öka. Här har regeringen luddat till de stöd som finns och lagt ihop dem i en pott som gör att alla mycket välvilliga instanser skulle kunna få stöd. Men ekologiska branschföreträdare har berättat för Miljöpartiet att Jordbruksdepartementet har sagt till dem att regeringen inte vill att ekologiskt lantbruk ska ha en gräddfil, att man inte vill öronmärka pengarna till ekologisk mat.

Hur ser jordbruksministern på detta?

Anf. 31 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru talman! De inriktningsmål som fastlades av riksdagen för några år sedan ligger fast. Nu ökar konsumtionen. Jag är alldeles övertygad om att produktionen kommer att öka för att tillgodose den konsumtionsökning som nu äger rum.

Detta understöds därtill av att regeringen i år i budgetpropositionen igen avdelar i storleksordningen 550 miljoner kronor per år för att understödja den produktion som nu efterfrågas av konsumenterna och som leder till att producenternas priser har gått upp, vilket leder mig till att uttala att vi kommer att få en ökad produktion. Men de mål vi når avgörs i sista hand av konsumenternas vilja att köpa de ekologiska livsmedlen.

Anf. 32 TINA EHN (mp):

Fru talman! Det är ändå många som anser att svenska bönder tappat marknadsandelar eftersom vi ändrar på de medel som har varit riktade till ekologisk produktion. I EU:s handlingsplan för ekologiskt lantbruk och ekologisk mat står det att man har visat att det behöver läggas större tonvikt på att underlätta marknadsutvecklingen. Varför agerar inte regeringen i enlighet med EU:s intentioner? För det är regeringens mål att ta

ansvar för det som riksdagen har fastslagit. Det måste vara synnerligen viktigt att se till att behålla det smörjmedel som de riktade pengarna har varit.

Prot. 2007/08:25
15 november

Frågestund

Anf. 33 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru talman! Rent allmänt kan man säga att Sveriges bönder har tappat marknadsandelar. Det beror på bristande konkurrensvillkor som vi nu försöker att rätta till. Den socialdemokratiska regeringen, väl understödd av Miljöpartiet, gjorde det svårt att bedriva lantbruksverksamhet i Sverige, men nu har vi utöver de pengar jag tidigare talade om i budgetpropositionen ett konkurrenskraftspaket på 285 miljoner kronor per år ungefär. Det kommer att i någon mån återställa den förlorade konkurrenskraften.

Därtill vill jag upprepa att om efterfrågan stiger på en produkt är jag alldeles övertygad om att producenterna kommer att tillhandahålla det som konsumentgrupper efterfrågar. Det är upp till såväl konsumenter som producenter att se till att man balanserar den marknad som vi vill ha i en marknadsekonomi.

Akut sjukvård för svenska trupper i utlandstjänst

Anf. 34 GUNILLA WAHLÉN (v):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till utrikesminister Carl Bildt. Det handlar om akuta situationer när det gäller svensk personal och svenska soldater i utlandstjänst.

Våra svenska soldater i insatsstyrkorna utomlands har ett mycket viktigt uppdrag att hjälpa och skydda civilbefolkningen i krigs- och krisdrabbade områden. Det är av yttersta vikt att de svenska trupperna får de bästa förutsättningarna för att klara sitt uppdrag. Vi i riksdagen och regeringen har ansvar för att så sker.

Jag vill lyfta fram denna fråga eftersom det i generalläkarens rapport om sjukvårdssituationen i den svenska truppen i norra Afghanistan framkommit att man redovisar stora brister vad gäller bland annat medicinsk utrustning och snabba sjukvårdstransporter. Det råder brist både på grundläggande och livsviktig materiel som syrgas, dropp och kanyler. Sverige har inga egna helikoptrar för evakuering och sjuktransporter.

Just nu ligger Sverige i startgroparna för att skicka trupp till Darfur och Tchad. Uppgifter för den svenska soldaten är att skapa säkerhet, skydda flyktingarna och minska det mänskliga lidandet och se till att befolkningen får tillgång till mat och mediciner. Det är ett mycket riskfyllt uppdrag.

Min fråga är: Har Sverige försäkrat sig om att vår personal får ett akut omhändertagande med den snabbhet och kvalitet som krävs om olyckan är framme? Finns det redan en utarbetad praxis eller färdiga avtal med närliggande sjukhus i regionen?

Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Frågan ska egentligen ställas till försvarsministern, men han är inte här. Svaret är i alla fall ja. Det finns. Man kan förstås alltid

önska att det vore bättre. Gunilla Wahlén berör en aspekt som kunde vara bättre, och det är tillgången på helikoptrar för sjukvårdsuppgifter.

Detta är en lång historia som går tillbaka på den upphandling av helikoptrar som skedde för ett antal år sedan och som då var föremål för betydande diskussion. Jag ska inte riva upp de såren igen, men beställningen lades ut på ett visst sätt som ledde till att den leverans av helikoptrar som vi enligt min mening borde ha fått långt tidigare nu kommer att försenas något. Det är ingen tvekan om att detta är en nackdel, men i just Afghanistan har vi om jag inte missminner mig – ta detta försiktigt eftersom det inte är mitt ansvarsområde – ett kontrakt med tyskarna om att de svarar för evakuering. Vi skulle vilja ha en bättre lösning, men vi begränsas av att vi inte i tid får fram de helikoptrar som vi borde ha fått, och det beror som sagt på den upphandling som skedde för några år sedan.

Anf. 36 GUNILLA WAHLÉN (v):

Fru talman! Jag vet att det är både regeringens och riksdagens vilja att detta ska fungera. Min fråga gäller framför allt de som är i startgroparna och ska till Tchad och Darfur. Det är viktigt att vi redan nu har avtal med närliggande regioner för att kunna få tillgång till akut sjukvård för till exempel brännskadade eller skallskadade. Det är inte rimligt att transportera hem en sjuk svensk från Afrika till Sverige, utan man måste kunna få akut vård i närheten.

Jag undrar alltså om det finns sådana avtal och någon sådan praxis i våra utlandsinsatser som vi har haft under många år. Det kommer att bli flera med tiden, eftersom vår tanke är att vi i våra insatsstyrkor ska skicka ut ca 2 000 årligen. Då måste detta fungera enligt en praxis och redan klara regler.

Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Så är det självfallet. Situationerna skiljer sig från fall till fall. Ansvar för detta ligger i första hand på den som bedriver operationen – i Darfur till exempel Förenta nationerna i samband med Afrikanska unionen, om detta nu blir aktuellt. I Afghanistan är det annat. Det är i allt väsentligt en Nato-ledd operation. Talar vi om Tchad blir det en EU-ledd operation. De svarar för huvuddelen av detta.

Sedan ska vi också se till att det fungerar. Det sker på lite olika sätt i de olika fallen. Jag har inte tittat på detaljerna, eftersom det är Försvarsdepartementet som i allt väsentligt svarar för detta. I Darfur har vi dock tittat på det i rätt stor detaljrikedom tillsammans med norrmännen. Det gäller både evakueringsmöjligheten och tillgången till sjukhus. Samma sak håller vi på att titta på i Tchad.

En trång sektor, ska jag säga, är helikoptrar. Det gäller alla länder. Det gäller Sverige. Vi borde ha fler helikoptrar som kan användas i internationella operationer, men det har vi inte. Det är bara att konstatera. Och möjligheten att trola är åtminstone på Utrikesdepartementet något underutvecklad.

Anf. 38 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Fru talman! Min fråga riktar sig till vice statsminister Maud Olofsson.

I veckan lade Delegationen för felaktiga utbetalningar fram en rapport som visar att 2,3 miljoner kronor i timmen felaktigt betalas ut i bidrag. En vecka tidigare gick Skatteverket ut med sin skattefelskarta som visade att 15,3 miljoner i timmen försvinner från statskassan i form av fusk och liknande.

Sverige framstår i dessa rapporter som en stat där medborgarna myglar. Vi kanske till och med finns bland dem som ligger i topp i världen. Det är ingen bra framtoning, och frågan är hur vi kommer åt detta. Hur får vi alla att inse att något måste göras så att alla drar sitt strå till stacken? Man kan också fundera över varför vi är i den här situationen. Är det en värdeglidning som har skett under ett antal år?

Min fråga är: Vad gör regeringen åt detta förhållande?

Anf. 39 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Tack för frågan! Jag tror att man ska skilja på saker och ting. Det är klart att ett högt skattetryck har gjort att många människor försöker att komma undan skatt. Det är alldeles uppenbart när man tittar på de rapporter som är gjorda. Det är också därför vi sänker skatten för dem med låga och normala inkomster så att människor kan försörja sig på sin egen lön.

Det andra vi gör är naturligtvis att införa en del system som leder till en sund utveckling. Skattereduktion på hushållsnära tjänster är *ett* sätt att komma ifrån en svart sektor till en vit sektor.

Vi bekämpar också fusk i de system som finns inom Försäkringskassan och på andra områden. Vi har tillsatt ytterligare medel för att åstadkomma detta.

Jag måste också säga att jag är glad över det förslag om att se över inkomstgränserna som kommer från Skattemyndigheten och Skatteverket. Där tycker jag att man ska skilja på professionell verksamhet i företag – där ska man ha tydliga inkomstgränser som förut – och vanlig hjälpsamhet. Vanlig hjälpsamhet ska inte beskattas och ha samma inkomstgränser som professionell verksamhet. Vi välkomnar alltså den rapporten.

Anf. 40 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Fru talman! Det låter bra att man greppar situationen. Min fundering gäller den gräns på 10 000 kronor som diskuterats. Vi som är aktiva inom idrottsföreningar och liknande vet att det är svårt att få människor att ställa upp som ideella kassörer på grund av det regelkrångel som finns i dag. Man ska skicka årsrapporter om hur mycket man har tjänat under året som tränare, domare och liknande. Det handlar om summor i storleksordningen 3 000–4 000 kronor. Det blir ett tryck. Det vore bra om regeln även skulle gälla i de sammanhangen så att Sveriges idrottsföreningar får en viss lättnad.

Anf. 41 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag vill först säga att det är den inkomstgräns på 1 000 kronor om året över vilken man är skyldig att uppge inkomstuppgift som ska höjas till 10 000 kronor enligt det förslag som Skattemyndigheten har lämnat. Jag tycker att det är viktigt att nu studera alla de förslag som har kommit från myndigheten för att se på helheten. I den granskningen ingår också att titta på hur det slår för idrottsföreningar.

Jag håller med om att det är ett stort och viktigt arbete som många ägnar sig åt. Ideellt är det kanske inte alltid, men ersättningarna för arbetet är låga. Det är viktigt att vi har en tydlig ordning. Man ska inte fuska med stöd och bidrag av olika slag. Bedriver man en professionell verksamhet ska man redovisa alla inkomster. Men när det gäller vanlig hjälpsamhet och ideell verksamhet kan vi se det på ett annat sätt. Då får vi också en legitimitet för skattesystemet hos svenska folket. I grunden är svenskarna beredda att betala rätt höga skatter för bra välfärd. Men det ska också finnas en legitimitet för det system som finns, och det kommer finansministern att återkomma till.

Stödet till En bok för alla

Anf. 42 ANNELI SÄRNBLAD (s):

Fru talman! Min fråga är till kulturministern.

Den 1 januari 2008 kommer det statliga stödet till En bok för alla att upphöra. Vi socialdemokrater anser att detta förslag är en ogenomtänkt neddragnings. Förlorarna är barn och unga som har kunnat ta del av kvalitetslitteratur till ett bra pris i 30 år. Av 25 remissinstanser var bara 1 för det förslag som regeringen har lagt fram.

I går mötte vi demonstranter ute på Mynttorget som vädjade till kulturministern att ge En bok för alla ett fortsatt stöd. Vi socialdemokrater har varit på besök på biblioteken runt om i vårt land. Även många av dem ser med bestörtning och oro på hur detta förslag ska slå.

Min fråga till kulturministern är: Avser ministern att tänka om när det gäller stödet till En bok för alla?

Anf. 43 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Det här förslaget ingår ju i budgetpropositionen, som Anneli Särnblad vet. I den promemoria som du också hänvisade till ingick förslaget om En bok för alla i ett större sammanhang som även handlade om översättningsstöd, det vill säga möjligheter för svensk litteratur att nå ut i övriga världen. Jag vet att det fanns synpunkter på förslaget att dra in pengarna, 10 miljoner kronor, som gått som stöd till aktiebolaget En bok för alla.

Men nu är det så, jag har sagt det i interpellationsdebatter i riksdagen förut och jag säger det igen, att bokmarknaden har förändrats mycket under de 30 år som har gått sedan En bok för alla infördes. I dag är det inte någon kris i bokbranschen. Det var det för 30 år sedan.

Pocketutgivningen har gått upp med 100 procent de senaste fem sex åren, allmänlitteraturen med 50 procent. Det har aldrig sålts så mycket böcker. Jag såg på Bok- och biblioteksmässan när jag var där för en månad sedan att man sålde fyra stycken av En bok för alla böcker för 100 kronor, och de kommersiella förlagen sålde tre böcker för 100 kronor. Då tycker jag inte att det finns skäl för detta stöd.

Prot. 2007/08:25
15 november

Frågestund

Anf. 44 ANNELI SÄRNBLAD (s):

Fru talman! Tack, ministern för svaret! Men kan ministern garantera här i dag att alla barn och unga som tidigare kommer att kunna ta del av kvalitetslitteratur för en liten summa, en låg kostnad för böcker?

Regeringen säger sig vilja lyssna på folket, och jag undrar: Varför lyssnar ni inte på den massiva opinionen just i den här frågan? Det handlar inte om så stora summor.

Men, som kulturministern har sagt i många andra debatter, för regeringen är skattesänkningarna för dem som redan har väldigt mycket överordnade allt annat i politiken i dag.

(Applåder)

Anf. 45 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Det är riktigt att sänkta skatter är vår prioritering, för med mer pengar kvar i plånboken efter skatt har man också råd att göra mer, bland annat köpa barnböcker.

Indragningen av de 10 miljoner kronorna kommer att stanna inom kultursektorn. Vi förstärker bland annat verksamheten på biblioteken. Vi ökar läsfrämjandet. Det finns över huvud taget ett stort antal förslag när det handlar om barn- och ungdomskulturen. Det vet Anneli Särnblad mycket väl.

Dessutom har det heller aldrig givits ut så många titlar när det gäller just barnböcker, 1 500 titlar per år. Det är en rejäl ökning på bara ett par år. Det är ingen kris. Den bästa möjligheten till låga priser är en effektiv konkurrens. Det finns det i dag. 20 procent av alla böcker säljs över nätet. Där kan man köpa billiga böcker, även bra barnböcker.

(Applåder)

Anpassning av jordbruket till WTO

Anf. 46 OTTO VON ARNOLD (kd):

Fru talman! Jag har en fråga till jordbruksminister Erlandsson.

Det svenska jordbruket har nyligen genomgått ett antal reformer, Agenda 2000, MTR, alltså halvtidsöversynen, och sockerreformen i syfte att marknadsanpassa sig för att hantera öststatsutvecklingen och framför allt att anpassa oss till WTO:s Doharunda. Anpassningen till MTR har skett successivt i Sverige, men problemet är att WTO hela tiden ändrar sig. I Hongkong, men framför allt i det senaste förslaget talar man alltså om väsentligt större tullsänkningar än det ursprungliga förslaget, betydligt mer än man hade i MTR.

Min fråga till ministern är: Finns det några konsekvensanalyser för det svenska jordbruket av de nya WTO-förslagen, speciellt med tanke på effekterna av det nya uppdrag som jordbruket har när det gäller klimat, miljö och energi?

Anf. 47 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru talman! Det är alldeles riktigt att utvecklingslinjen vad gäller den europeiska jordbrukspolitiken måste gå mot en marknadsanpassning. Det ska göras i takt med att vi kommer överens i Världshandelsorganisationen WTO.

Inför de förhandlingar som jag skulle vilja påstå är ständigt pågående görs på Europainivå näst intill dagliga analyser av de diskussioner som är för handen på olika, för att inte säga alla, områden. Delar av de analyserna försöker vi att på svensk nivå anpassa och se vilka konsekvenser det blir för det svenska jordbruket. Att göra det på alla områden och att göra det dagligen är med den kapacitet som finns i Sverige tyvärr omöjligt.

Anf. 48 OTTO VON ARNOLD (kd):

Fru talman! Tack jordbruksministern! Det låter ju positivt. Men det förutsätter också att det finns en handlingsplan. Vi måste ha en handlingsberedskap. Även om WTO-förhandlingarna kan ta tid och det tar tid att få resultatet implementerat måste vi sätta i gång nu. Vi kan inte hålla på hela tiden med reform på reform. Vi måste ha en beredskap för att kunna hantera de drastiska förändringar som kommer.

Anf. 49 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru talman! Där kan jag instämma med frågeställaren. Självklart måste vi ha en förberedelse. Men vi måste också ha tidsmässigt utrymme eftersom det är en biologisk produktion som bygger på att djurmaterial och sådant finns, men också på att växtföljder kan anpassas. Därav de diskussioner och även inspel som vi från svensk sida har försökt att göra både i WTO-diskussionerna och kring den halvtidsöversyn som snart kommer att bli riktigt högaktuell.

Trafikproblem vid snöoväder

Anf. 50 DÉSIRÉE LILJEVALL (s):

Fru talman! Årets första riktiga vinterväder med tungt snöfall och blixthalka drabbade Sverige i början av veckan. Med vinterväddret kom trafikkaos. Riksväg 73 här i Stockholm drabbades hårt. I förrgår satt tusentals människor fast i timmar i bilar och bussar. En stor del av skulden till dramat läggs på tunga fordon som fastnat i snödrivorna.

Jag vill fråga näringsminister Maud Olofsson vad regeringen tänker göra för att undvika liknande incidenter framöver.

Anf. 51 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag kan inte säga att vi kommer att se till att det snöar mindre. Det är lite omöjligt. Däremot kan jag hänvisa till de resurser som finns inom det här området.

Om vi tittar på det som Socialdemokraterna lämnade efter sig ser vi att det är ett bristande underhåll på 20 miljarder kronor. Det är klart att de brister som Vägverket berättat för oss om också tar sig uttryck i att det är sämre framkomlighet på många sätt och vis. Det är dåliga vägar runt om i vårt land, och många människor skriker efter att få rusta upp vägarna och sköta dem bättre. Men när det handlar om driften blir det svårt att klara detta.

Vi gör vad vi kan. Vi har tillfört resurser i den senaste budgeten, 1,2 miljarder totalt sett, till skötsel och underhåll. Det har vi gjort därför att det är så många människor som efterfrågar just de här insatserna. Men jag medger att det kommer att behövas ytterligare resurser till skötsel och till underhåll, men också till nyinvesteringar om vi ska klara människornas önskemål och behov av att kunna ta sig fram på vägarna.

Anf. 52 DÉSIRÉE LILJEVALL (s):

Fru talman! Det vore verkligen angeläget att svenska och utländska lastbilar och andra tyngre fordon som kör på våra vägar utrustades ordentligt för svensk vinter. Många andra länder med ett klimat som liknar vårt kräver till exempel snökedjor och vinterdäck. Kan det vara en idé att Sverige också kräver vinterutrustning för tung trafik så att folk slipper sitta och frysa i timmar i sina bilar?

Anf. 53 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Utan att vara alldeles exakt i detta vet jag att det pågår diskussioner med och information till utländska åkare just på det här området. Om jag inte misstänker mig hade man för några år sedan diskussionen om vinterdäck och snökedjor.

I den takt som transporterna internationaliseras måste också olika åkerier se till att de utrustar sig för olika väglag. Där har naturligtvis våra myndigheter som har kontakter med andra länder ett särskilt ansvar. Jag vet också att infrastrukturminister Åsa Torstensson har den typen av diskussioner om framkomlighet och annat när hon träffar sina ministerkolleger på europeisk nivå. Ju mer de är här desto mer lär de sig. Men det är tråkigt när de är oförberedda på det vinterväglag som vi andra är så vana vid.

Kvinnors deltagande i biståndsarbetet

Anf. 54 ANNIKA QARLSSON (c):

Fru talman! Jag har en fråga till Gunilla Carlsson.

Jag tänkte börja med att tacka för att det i dag har släppts en angelägen handlingsplan som ska förebygga mäns våld mot kvinnor. Vi har äntligen en regering som prioriterar frågan så mycket att man tar ett samlat grepp för att både förebygga och ge akuta insatser.

Jag tänkte fråga statsrådet Gunilla Carlsson hur vi kommer att använda våra kunskaper och erfarenheter om kvinnors möjligheter i samhället i vårt internationella biståndsarbete framöver.

Anf. 55 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Fru talman! Jag försöker ofta använda svenska erfarenheter när vi försöker bidra till att minska fattigdomen i världen och assistera fattiga människor till att själva bidra till sin egen utveckling. En av erfarenheterna är vad kvinnors deltagande har betytt. Det är viktigt att i dag se att om vi ska få full effekt på våra utvecklingsinsatser måste vi i ökande grad involvera kvinnor. Det ställer också ökade krav på strategier, på mätbarhet och på att visa hur vi riktar våra insatser.

Låt mig ge ett exempel. Man bedömer att för ett land som Uganda innebär kostnaderna för att man inte tillräckligt väl har byggt ut mödra- och hälsovården i samband med graviditet och förlossning ett produktionsbortfall för detta land på mer än 100 miljoner dollar per år. Det visar också att riktade insatser för att stärka kvinnor i deras ekonomiska rättigheter men också i deras grundläggande fri- och rättigheter är ett bättre sätt att använda utvecklingspengar och att se till att vi gör de rätta sakerna.

Anf. 56 ANNIKA CARLSSON (c):

Fru talman! Tack, statsrådet!

Jag har förstått att i den plan man drar ut för framtiden är det ett av de prioriterade områdena. Det är enormt viktigt eftersom Sverige har ett namn om sig att vara duktigt i dessa frågor.

Vad kommer det att innebära när man gör olika prioriteringar? Statsrådet pratar om Uganda. Jag har själv varit på besök i Tanzania där man har världens högsta mödradödlighet. Jag har också varit på besök på dessa lasarett där kvinnor över huvud taget inte har några framtidsutsikter. Det känns enormt angeläget att vi jobbar på.

Vad kommer strategierna att vara när det gäller övriga Europa? Vilka blir prioriteringsområdena?

Anf. 57 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Fru talman! Annika Carlsson identifierar att regeringen har pekat ut tre prioriterade områden inom utvecklingsområdet. Kvinnors deltagande är en av våra tre huvudprioriteringar för att se till att vi får ett mer effektivt och kvalitetsinriktat bistånd.

Genomslaget för detta kommer naturligtvis att mätas i mer resurser men framför allt i de samarbetsstrategier vi har med olika länder. Vi ska se till att ytterligare fokusera på kvinnors ställning och möjligheter till att bidra till bättre utveckling. Det kan vi göra på bredden. Det handlar om att stärka sjuk- och hälsovård. Det handlar om bättre utbildning. Det handlar om att jobba med bland annat jordbruksutveckling. Det finns en mängd sätt att i andra former än tidigare bistå kvinnor i utvecklingen.

Det handlar också mycket om – precis som Annika Carlsson säger – att ta vara på de svenska erfarenheterna och kräva mer av bland annat Europeiska unionen. Tillsammans med Norge gör vi stora insatser för att titta på kvinnors rättigheter och reproduktiva hälsa för att se till att vi kan påverka bland annat Världsbanken och FN att göra bättre insatser.

Anf. 58 ELISABETH SVANTESSON (m):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till näringsminister Maud Olofsson. Regeringen har aviserat en översyn av regler för företagare inom de sociala trygghetssystemen. Det är välbehövligt. I dag betalar man in när man omfattas av systemen, men man kan i mycket liten utsträckning dra nytta av dem. Därför är det viktigt att socialförsäkringarna anpassas till människor som driver företag.

Hur framskrider arbetet, näringsministern, med att se över trygghetssystemen, och när kan vi förvänta oss konkreta åtgärder från regeringen här i riksdagen?

Anf. 59 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Det gläder mig mycket att Socialdemokraterna äntligen börjar intressera sig för företagarnas sociala trygghet. För ett antal år sedan fattade Miljöpartiet och alliansen tillsammans ett beslut i riksdagen om att tillsätta en utredning om de sociala trygghetssystemen.

Nu har vi i alliansen tillsammans tagit fram underlag för att förbättra tryggheten, och vi ska se till att vi får en passande utredare. Vi var inte nöjda med den gamla utredaren. Vi ska också ge direktiv. Det som har tagit tid är att vi har velat ha en bra utredare och ge bra direktiv så att svenska företagare kan få samma möjligheter som löntagare att få en social trygghet. Jag är alldeles säker på att vi inom kort kommer att redovisa resultat i frågan.

Anf. 60 ELISABETH SVANTESSON (m):

Fru talman! Som en av ledamöterna i alliansen gläder det mig att näringsministern tar tag i frågan.

Jag skulle vilja lyfta fram en annan vinkel. Tre av fyra företag drivs i dag av män. Det betyder att det finns en stor potential för kvinnors företagande. Det vet jag också att näringsministern har ett stort engagemang i. Det kan just vara otryggheten som kan upplevas som ett hinder för många kvinnor att ta steget till att bli egen företagare. Vi vet att bland dem som driver företag tar exempelvis bara hälften av kvinnorna ut föräldraledighet jämfört med kvinnliga anställda. Tar näringsministern särskild hänsyn till det perspektivet vid översynen av de sociala trygghetssystemen?

Anf. 61 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Precis som frågeställaren säger avstår många kvinnor från att bli företagare därför att de föder barn. Det har varit en av förklaringarna till varför alliansen har velat göra aktiva saker på området. Många kvinnor avstår också från att starta och driva företag just därför att de vet att det sociala trygghetssystemet är så annorlunda.

Man ska också komma ihåg att småföretagarna i praktiken betalar mer till systemen än de får ut. En grund för försäkringssystemet har alltid varit att man ska få ut ersättningar i den mån man betalar in. Vi från alliansen tycker att det ska vara likvärdigt att vara löntagare eller företagare. Jag har förhoppningen att vi ska få ett utredningsförslag och un-

derlag så att vi kan fatta ett bra beslut så snabbt som möjligt. Vi ska också få en bred enighet i riksdagen. Då har vi nått långt för att skapa den långsiktiga tryggheten för de små företagen.

Ett eventuellt krig mot Iran

Anf. 62 PETER RÅDBERG (mp):

Fru talman! Jag har en fråga till utrikesminister Carl Bildt.

Det har nu gått fyra år sedan USA startade kriget mot Irak utan mandat från FN. George Bush sade att invasionen av Irak skulle bli en startpunkt för en demokratisering av Mellanöstern. Verkligheten har tyvärr visat något helt annat.

Mot bakgrund av det vi vet om situationen i Mellanöstern argumenterar delar av Bushadministrationen för ytterligare ett krig. Den här gången gäller det Iran. De motiv som framförs av USA för att starta kriget är närmast identiska med de krav som användes i kriget mot Irak för några år sedan. Utrikesministern träffade i går USA:s utrikesminister.

Framförde Carl Bildt Sveriges syn på att USA har långtgående planer på ytterligare ett olagligt anfallskrig, i det här fallet mot Iran?

Anf. 63 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Nej, det gjorde jag inte. Påståendet att företrädare för den amerikanska administrationen argumenterar öppet för ett krig mot Iran är felaktigt, grundlöst och ryckt ur sitt sammanhang. Vi bedriver inte utrikespolitik på den grunden.

Däremot hade jag ett omfattande samtal med både utrikesminister Rice och andra företrädare för administrationen om frågan hur vi på olika sätt genom att skärpa sanktioner, men också genom att göra det tydligt vad som kan uppnås för Iran om landet väljer en annan väg, kan möta det hot om kärnvapenspridning som ligger i det iranska programmet. Där avvaktar vi nu en rapport från både EU:s höge representant Javier Solana och IAEA:s höge chef el-Baradei innan vi går vidare med ytterligare beslut.

Anf. 64 PETER RÅDBERG (mp):

Fru talman! Det är väl ganska klart att USA åtminstone har tankar åt det här hållet. Det vore väldigt bra om utrikesministern kunde tala om för kammaren vilken hållning han har just i den här frågan. Om du inte nämnde det för den amerikanska utrikesministern just nu må det vara hänt, men det har varit ganska långtgående planer i USA på att förbereda ett anfallskrig mot Iran. Om det nu skulle vara sant, vilken hållning har du i den frågan?

Anf. 65 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Jag rekommenderar Peter Rådberg inlantilläsning av de uttalanden som EU:s utrikesministrar löpande gör i den här frågan, vad gäller hur vi ser på situationen i Iran.

Vi ser med mycket stort allvar på att Iran icke har uppfyllt sina internationella åtaganden och att man inte respekterar säkerhetsrådets beslut. Vi har en intensifierad diplomatisk verksamhet och diskuterar nu att

eventuellt understödja, grundat på rapporterna från Solana och el-Baradei, med ytterligare sanktionsinsatser. Det är det enda som är aktuellt.

Sedan må Peter Rådberg läsa vad han vill i tidningarna, men det är inte vare sig europeisk, amerikansk eller svensk utrikespolitik.

Prot. 2007/08:25
15 november

Frågestund

Ekologisk produktion

Anf. 66 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till jordbruksminister Erlandsson, och även jag vill prata om ekologisk produktion.

Jag har sett och hört jordbruksministern i tv säga att de ekologiska målen ligger fast och att man satsar 550 miljoner årligen på detta. Det är bra – det är bra att jordbruksministern står bakom målen.

Men det kommer andra signaler från regeringen också, bland annat i budgeten, om att man slopar de öronmärkta stöden till ekologisk produktion. Det är bland annat minskat anslag till kompetensutveckling – inga öronmärkta medel till ekologisk produktion där. Det är slopat anslag till marknadsföringsåtgärder för ekologisk produktion. Det är slopat anslag till försöks- och utvecklingsverksamhet för ekologisk produktion, som behövs inte minst för att ta fram nya sorter och maskiner.

Efterfrågan ökar, precis som har sagts här. Vi konsumenter vill köpa mer produkter, och storhushållen vill köpa mer produkter.

Jag vill då ställa frågan till jordbruksministern hur han anser att målen ska uppfyllas, om han ser problem med att så få lantbrukare ställer om och att fyra av fem lämnar den ekologiska produktionen.

Anf. 67 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru talman! Det är en angelägen frågeställning som Ann-Kristine Johansson tar upp. Jag är, som jag sade i mitt tidigare frågesvar, alldeles övertygad om att när efterfrågan nu ökar kommer producenterna att tillgodose den ökade efterfrågan genom en ökad produktion. Varför det? Jo, därför att priserna stiger när efterfrågan ökar på en vara eller en produkt. Det gäller även mat.

Den andra delen i frågeställningen är att de pengar som Socialdemokraterna alltid öronmärkte i små pottor nu är sammanslagna med exakt samma pengar i en stor pott. Kring den ska vi tillsammans med näringen och dess organisationer, men också med industrin och dess organisationer likaväl som med konsumenterna och deras organisationer, ta fram en livsmedelsstrategi för Sverige så att vi kan tillgodose det som konsumenterna efterfrågar.

Anf. 68 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s):

Fru talman! Det är precis som jordbruksministern säger, att efterfrågan på ekologiska produkter ökar. Men problemet är att så få lantbrukare väljer att ställa om. Problemet är också de signaler som kommer att fyra av fem ekologiska lantbrukare väljer att hoppa av. Det innebär att det blir mindre svenska produkter på den svenska marknaden, och man behöver importera i stället. Arla och Skånemejerier importerar till exempel dansk ekomjolk.

Det här går stick i stäv med att regeringen säger att man ska ha mer småskalig produktion och mer närproducerad produktion.

Jag tror att det är politiska signaler från regeringen som gör att lantbrukare är oroliga för hur ni ser på den ekologiska produktionen, inte minst när ni plockar bort de öronmärkta pengar som går just till ekologisk produktion.

Jag vill än en gång fråga Eskil Erlandsson: Hur ser du på problemet att så få lantbrukare ställer om trots att efterfrågan är så stor?

Anf. 69 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Fru talman! Jag är ledsen, men jag måste återupprepa det jag sade.

Det var ju ni socialdemokrater, Ann-Kristine Johansson, som med er urusla jordbrukspolitik gjorde att vi inte har den produktion i landet som vi skulle kunna ha. Nu återställer vi konkurrenskraften genom ett kraftfullt konkurrenskraftspaket. Det ligger i den budget som ska klubbas igenom här om några veckor, Ann-Kristine Johansson.

Därtill kan vi alltså konstatera att priserna på marknaden nu stiger så att till exempel det största mejeriföretaget i Sverige efter nyår kommer att betala ekologisk mjölk med ett merpris på över 1 krona per kilo mjölk.

Jag helt övertygad om – jag vill inte leva i något stalinistiskt samhälle utan vill leva i marknadsekonomi – att detta sammantaget leder till att producenterna kommer att producera det som konsumenterna efterfrågar. (Applåder)

Bränslepriset och miljöfarliga utsläpp

Anf. 70 JAN-OLOF LARSSON (s):

Fru talman! Regeringen föreslår i sin budgetproposition en skatteköjning på den mest miljöriktiga dieseln, mk 1. Skälen som regeringen anför är ökad priskonkurrens och minskad förbrukning.

Att man i stort sett tar bort skatteincitamentet för att använda den mest miljöriktiga dieseln och i stället går över till en som ger betydligt ökade koldioxidutsläpp och partikelutsläpp kan ju vara ett sätt att minska snöandets. Men hur motiverar Maud Olofsson att detta ska ge en ökad priskonkurrens och därmed ett pressat pris, och att det ska generera mindre förbrukning av diesel?

Anf. 71 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Tack för frågan! Ja, det är rätt att vi i årets budget har ett stort paket som syftar till att minska koldioxidutsläppen. Vi lägger ökade skatter på koldioxid och annat. Vi lägger också fram ett förslag om mer likställda villkor för olika nivåer när det gäller dieseln.

Anledningen till det är att skillnaden i kvalitet inte är så stor som den var tidigare. Vi tycker att det är rimligt att skattenivåerna anpassas efter den kvalitet som de olika dieselsorterna har. Det är anledningen till att vi lägger fram de här förslagen i budgeten.

Anf. 72 JAN-OLOF LARSSON (s):

Fru talman! Det här visar bara att Maud Olofsson inte har en aning om vad hon pratar om just nu.

Förändringen av skatteklass genererar ökade utsläpp av koldioxid med 130 000 ton.

För att öka konkurrensen på dieselsidan ska regeringen vara medveten om att oljebolagen har samordnat sin depåverksamhet för att få effekter på miljön men också billigare produkter. Detta har gjort att man kan ha i stort sett bara en kvalitet i depåerna, och det innebär att man tar den sämsta kvaliteten eftersom den är mest prisvärd och genererar mest inkomster.

Jag skulle vilja föreslå Maud Olofsson och regeringen att de i det här fallet lyssnar på oppositionen och på remissinstanserna och att man tar tillbaka ett mycket dåligt förslag – dåligt vad gäller miljön och dåligt på många andra sätt. Om man lyssnar på oppositionen och på remissinstanserna och omarbetar det här kanske man får ett förslag som kan gynna konkurrens, miljö och konsumenter.

(Applåder)

Anf. 73 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Det som har varit viktigt för den här regeringen har varit att se till att vi har konkurrensneutralitet. Det som är viktigt att mäta och se är utsläppen och den effekt som de har på miljön, och det är dem vi ska beskatta och de styrmedlen vi ska ha.

Vi ska inte som regering hålla på att ta ställning till vilken typ av bränslen vi ska ha, vilken typ av motorer det ska vara, vilken typ av bilar det ska vara och så vidare.

Det är i samma anda som vi har tagit oss an den här problematiken. Vi vill skapa neutralitet mellan olika miljöklasser därför att det vi ska se till är att det som är mest miljövänligt också är det som ska främjas.

Nu kan vi se en glädjande utveckling både när det gäller bilar och när det gäller bränsle. Så sent som i går hörde vi om EU-kommissionen och att vi från svensk sida på EU-nivå har lyckats få igenom att vi kan öka inblandningen av alternativa bränslen också i det vanliga bränslet. Det är en framgång som vi är mycket glada åt. Det kommer att minska utsläppen framöver plus att vi får en utveckling med effektivare motorer.

Samarbete med Danmark om OS 2024

Anf. 74 LARS-IVAR ERICSON (c):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till kulturministern.

Vårt grannland Danmark har en regering som insett betydelsen av stora idrottsevenemang. De ger god PR för landet och ger inkomster, och turister kommer. Jag vet att Köpenhamn sedan flera år tillbaka jobbar för att få sommar-OS 2024. Jag vet också att det från Danmarks sida finns ett intresse av att få med Sverige i det arbetet.

Prot. 2007/08:25

15 november

Frågestund

Min fråga till kulturministern blir därför om hon är beredd att inleda ett samarbete med Köpenhamn och Danmarks regering med målet att få OS 2024 i Öresundsregionen.

Anf. 75 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Jag träffar Brian Mikkelsen, min danska kollega, med jämna mellanrum, inte minst de gånger som Sverige har slagit Danmark i fotboll. Men när det handlar om de här större idrottsevenemangen tas de initierande kontakterna på idrottsnivå. Det är alltså Sveriges olympiska kommitté, om vi talar om OS, som ska ta kontakterna eller Idrotts-Sverige. Det sker inte på politisk nivå. Än så länge avvaktar vi vad som sker inom idrottsvärlden.

Anf. 76 LARS-IVAR ERICSON (c):

Fru talman! Tack för svaret! Öresundsregionen har på båda sidor många fina idrottsanläggningar och hotell, och det är goda kommunikationer. Jag vet att den danska regeringen stöder Danmarks ansökan. Jag hoppas också att det kan bli motsvarande stöd om Sveriges olympiska kommitté kontaktar den svenska regeringen.

Anf. 77 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Än så länge har vi inte haft några kontakter i just den frågan. Jag träffar förvisso regelbundet Sveriges olympiska kommitté, men någon sådan direkt förfrågan har ännu inte kommit. Däremot diskuterar vi andra stora idrottsevenemang.

Det finns en komplikation. Jag har ställt frågan. Jag har ännu inte fått något tillfredsställande svar på varför två länder inte kan gå samman, Sverige och Norge, till exempel, om det handlar om vinterspel. Än så länge är det uppenbarligen en fråga som inte är särskilt bekväm i olympiska sammanhang. Det beklagar jag.

Valutslaget i Palestina

Anf. 78 KATARINA KÖHLER (s):

Fru talman! Ursäkta min stämman! Jag har en ordentlig förkylning. Jag vill ställa en fråga till utrikesministern.

Som EU:s valövervakare vid valet i Palestina uttryckte Carl Bildt en stor tillfredsställelse över att valet genomförts på ett väl organiserat och demokratiskt sätt. Ministern uttryckte också vikten av att respektera valutgången vid ett demokratiskt utfört val. Det glädde mig väldigt mycket när jag hörde det. Jag vill därför fråga utrikesministern hur utrikesministern arbetar här hemma med regeringen och i EU för att få andra länder att också respektera valutgången i Palestina för att människorna där ska kunna få ett hopp om en framtid igen.

Anf. 79 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Det gläder mig att få en fråga av någon som också är lite hes och förkyld. Jag kan känna solidaritet i denna del.

Jo, vi respekterar valutslaget i Palestina. Det är inte det som är problemet. Problemet är att vi har problem med Hamas som organisation på grund av att det är en organisation som har företrätt terroristiska medel.

Nu är detta inte dagens fråga, därför att Hamas sitter inte i regeringsställning. Dagens fråga handlar om att stödja president Abbas och premiärminister Salam Fayyad i deras ansträngningar för att i mötet i Annapolis om några veckor, som jag hoppas kommer att komma till stånd, träffa en överenskommelse med den israeliska regeringen om slutstatusförhandlingar vad gäller möjlig fredsöverenskommelse. Om detta lyckas kommer förr eller senare frågan att infinna sig om hur Hamas ställer sig till de olika fredssträvandena och till de möjliga fredsavtal som vi förhoppningsvis kommer att se konturen av nästa år. Men det är en annan frågeställning. Jag hoppas att vi kommer till den, men då får vi ta den då.

Anf. 80 KATARINA KÖHLER (s):

Fru talman! Dialog har varit det sätt som vi har sagt oss vilja arbeta på när det gäller de här frågorna. Dialog skapar möjligheter, och dialogen har alltid gällt i andra sammanhang. Därför gör det mig ont att man inte ens försöker använda dialogen i det här sammanhanget.

Medan vi i andra länder bestämmer att palestiniernas val inte var något bra har människor det fruktansvärt illa, framför allt i Gaza just nu. Där är hälften av befolkningen under 15 år. Där svälter man faktiskt, och FN går in med matkonvojer för att någorlunda försöka stödja. Så här kan vi inte ha det. Jag hoppas att utrikesministern strävar efter att anförda samma arbetsmetoder när det gäller Palestinafrågan som när det gäller andra länder.

Anf. 81 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Just nu har vi mycket dialog mellan framför allt president Abbas och premiärminister Olmert i upptakten till det möte som vi hoppas ska kunna äga rum i Annapolis. Därefter är det ett stort möte i Paris när det gäller att konkret ta ställning till det statsbyggande i Palestina som vi hoppas ska kunna förverkligas. Sedan om det blir slutstatusförhandlingar handlar det om hur vi ska kunna ta ställning till, och palestinierna själva ska kunna ta ställning till, ett slutresultat.

Situationen i Gaza är mycket allvarlig från humanitära och politiska utgångspunkter. Den har sina rötter inte minst i någon statsk uppsatt historia som bedrevs från Hamas sida, som har skapat en motsättning inom palestinierna som är mycket allvarlig. Vi hoppas att den kan överbryggas, men det ankommer väldigt mycket på Hamas att återupprätta någon typ av konstitutionellt styre i Gaza och att också efterleva de regler som gäller inom den palestinska myndigheten i stort i samarbete framför allt med president Abbas.

Frågestund

Anf. 82 MARIE WEIBULL KORNIAS (m):

Fru talman! Jag vill rikta min fråga till bistandsminister Gunilla Carlsson. Frågan handlar om biståndsbudgeten och att regeringen håller fast vid att Sverige ska bistå utvecklingsländerna med 1 procent av Sveriges bruttonationalinkomst.

Jag tycker att det är väldigt positivt att alliansregeringen nu skapar ordning och reda i biståndet, att det har skett omprioriteringar och att förändringsarbetet så att säga står på tre ben. Det är landfokuseringen. Det multilaterala utvecklingsarbetet har fått en ny strategi, och det finns ett ökat fokus på mål- och resultatstyrningen.

Det märkliga är att enprocentsmålet länge har varit klart definierat, men det är inte så med resultatmålet. Som jag ser det borde det vara tvärtom. Resultatmålet, vad vi faktiskt vill åstadkomma med svenskt bistånd, borde vara det primära.

Min fråga till ministern är om ministern har för avsikt att avveckla enprocentsmålet och i stället låta behoven styra biståndsbudgeten framöver.

Anf. 83 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Fru talman! Varje politikområdes volym avgörs gemensamt inom regeringens arbete. För min del, som ansvarig minister för biståndet, är det viktigt att diskutera att vi får ett utvecklingsmål, att vi kan diskutera och formulera i Sverige hur vi på bästa sätt kan hjälpa de fattiga männen, kvinnorna och barnen.

Det innebär att vi tittar på hur vi kan skärpa våra prioriteringar men också hur vi kan ha bättre resultatuppföljning och inte minst involvera riksdagen i att på ett bra sätt granska vad vi åstadkommer. Därför vill jag se att vi tydligare jobbar med utvecklingsmål. Då är huvuduppgiften att bekämpa fattigdomen. Hur gör vi det på bästa sätt?

Bara genom att formulera det på detta sätt kan vi kanske komma bort från en diskussion som jag ibland tycker har varit tröttsam. Det har nämligen varit ett väldigt fokus på utbetalningsmålen. För mig är det inte tillräckligt att vi anslår pengar. Vi måste också se till att pengarna når fram. Den skyldigheten har vi gentemot de fattiga människorna som vi vill bistå, men vi har den lika mycket också gentemot de svenska skattebetalarna, som ska veta att vi använder pengarna på ett bra sätt.

Anf. 84 MARIE WEIBULL KORNIAS (m):

Fru talman! Jag tackar bistandsministern för svaret.

Vi vet att handel är en huvudfaktor när det gäller att skapa tillväxt och välbstånd i alla länder och en absolut förutsättning för långsiktig utrotning av fattigdomen. Jag ifrågasätter rimligheten i målsättningen med enprocentsmålet, och jag undrar: Vad är det som gör just 1 procent av bruttonationalinkomsten optimal?

Anf. 85 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Fru talman! Ja, den frågan kanske ska ställas till någon annan. För mig är det viktigt att vi tittar på hur vi på bästa sätt kan hjälpa till med

fattigdomsbekämpning. Vi kommer aldrig, med de utmaningar som vi står inför där behoven är enorma, att kunna åstadkomma konkret och uthållig fattigdomsbekämpning med aldrig så mycket bistånd. Vi måste se till att vi på ett bra sätt bidrar till tillväxt, till handel, till ökade kontakter som skapar möjligheter för fattiga människor att själva bidra till sin egen utveckling.

Men det räcker inte att bara jobba med öppna marknader och fri handel. Vi måste på ett helt annat sätt än tidigare fokusera på behovet av frihet, mänskliga rättigheter och demokratibyggnad. Det är bara så vi kan se till att den välbefinningsutveckling som sker i världen kommer alla människor till del. Därför är det så viktigt, tror jag, att vi har tydliga utvecklingsmål när det gäller vad vi vill åstadkomma. Det är också viktigt att vi har rejäla prioriteringar i det svenska biståndet som gör att vi på ett bättre sätt än tidigare kan följa upp att pengarna gör nytta.

Bistånd kan och ska göra nytta. Därför ska vi se till att vi styr det på rätt sätt och, vill jag tillägga, blir bättre på korruptionsbekämpning.

Anf. 86 TREDJE VICE TALMANNEN:

Dagens frågestund är därmed avslutad. Jag tackar närvarande statsråd och ministrar för deras medverkan.

10 § (forts. från 8 §) EG-kommissionens meddelande om att främja unga människors fulla deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle (forts. KrU3)

Anf. 87 LEIF PETTERSSON (s) replik:

Fru talman! Det är inte så lätt att komma i stämning efter frågestunden och återgå till den debatt vi hade innan. Man reagerar ju på det som sägs. Jag hoppas att mina anteckningar hjälper mig.

Cecilia Magnusson pratade om läsfrämjande åtgärder. Vi måste konstatera att vad regeringen har lagt fram förslag om och majoriteten kommer att bifalla i kammaren är att ta bort stödet till En bok för alla. Det belystes också i frågestunden nyss. Inte en krona mer än vad som tidigare har lagts på läsfrämjande åtgärder kommer att läggas, snarare tvärtom. En bok för alla är ju i sig en läsfrämjande åtgärd. Det stödet kommer regeringen att ta bort.

Man säger inte ett ord om det livslånga lärandet som kanske är något av det viktigaste för unga och också för att man senare i livet ska återkomma till arbetslivet när situationen förändras personligen eller i det arbete man haft tidigare.

När det gäller bostadssituationen för unga har den här kammaren på initiativ av regeringen beslutat att godkänna utförsäljningen av allmännyttan. Det innebär att det i de områden där vi har bostadsbrist kan bli ännu svårare för de unga att få tag i bostad. Det innebär att situationen för de unga försämras. Det blir ännu svårare att komma vidare efter att ha bott hemma. Lägg därtill att det även på annat sätt blir ännu svårare för unga människor att komma ut på arbetsmarknaden.

Allt detta handlar egentligen om det som jag var inne på i mitt inlägg, nämligen makt över det egna livet. Vi får möjligen återkomma till det i

Prot. 2007/08:25
15 november

Frågestund

*EG-kommissionens
meddelande om
att främja unga
människors fulla
deltagande i utbild-
ning, arbetsliv och
samhälle*

replikskiftet, men regeringen har lagt fram förslag om att målsättningen att unga ska ha makt ska tas bort. För mig är det obegripligt. Det går inte ihop.

Anf. 88 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Fru talman! Jag vet inte var Leif Pettersson var under frågestunden. Då svarade kulturministern på en fråga om En bok för alla.

Läsfrämjande är något oerhört centralt för alliansregeringen. Vi måste hitta metoder som ökar läsandet eftersom vi vet att läsandet sjunker i de viktiga åldersgrupperna. Vi måste hitta nya metoder.

Vi satsar mer pengar på läsfrämjande åtgärder, Leif Pettersson. Det ser man i budgeten.

Det livslånga lärandet var jag inne på. Det finns mycket mer att säga. Jag nämnde till exempel kompetensutveckling av lärare så att de blir bättre i sin ämneskunskap och kan lära barnen mer.

När det gäller lägenheter och boende för unga har vi infört statliga kreditgarantier som kommer att börja gälla i början av nästa år. Vi har infört att kommunerna kan införa hyresgarantier för unga människor. Det har vi gjort för att underlätta för de unga.

Det som Leif Pettersson står här och säger är inte sant.

När det gäller arbetsmarknaden sade Leif Pettersson i sitt anförande att långtidsarbetslösheten dröjer sig kvar bland unga. Det är ju inte sant. Inte sedan 1963 har arbetslösheten bland unga rasat så mycket som de senaste åren. Det ska stå helt klart att den här regeringen aldrig kommer att acceptera de nivåer som Socialdemokraterna tillät under sin tid vid makten. Vår politik inriktar sig på att alla som kan arbeta ska få jobb. Det är framför allt viktigt för unga.

Anf. 89 LEIF PETTERSSON (s) replik:

Fru talman! Som vi har sagt tidigare är det skillnad mellan sagt och gjort när ministrar och regeringar uttalar sig.

När det gäller läsfrämjande och En bok för alla blir det väldigt tydligt. 3 miljoner läggs på läsfrämjande åtgärder. Det låg tidigare inom de 10 miljoner som En bok för alla hade. Nu drar man bort anslaget för En bok för alla. En bok för alla är i sig en läsfrämjande åtgärd.

Vi har olika uppfattningar om vad som ger effekt på det här området. Det är tydligt att det för regeringen och alliansen är marknaden som ska råda. Vi tror att marknaden ibland behöver hjälp för att fungera på ett bra sätt. En bok för alla är ett tydligt exempel på det.

När det gäller långtidsarbetslösheten bland unga är det faktiskt så att trots att arbetslösheten totalt går ned, vilket är sant, dröjer sig långtidsarbetslösheten kvar. Andelen unga långtidsarbetslösa ökar. Antalet unga som är arbetslösa en längre tid ökar hela tiden. Det tycker jag är särskilt allvarligt. Där kommer man in med åtgärder som återkommande utbildning som regeringen med kammarens godkännande har tagit bort när det gäller resurserna för komvux och möjligheten för de unga att komma vidare.

Det är skillnad mellan sagt och gjort. Ambitionerna må vara de som Cecilia Magnusson ger uttryck för, men verkligheten och politiken är något helt annat.

Anf. 90 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Fru talman! Mycket återstår att göra. En av de åtgärder som jag tror kommer att råda bot på ännu mer av ungdomsarbetslösheten är det som träder i kraft den 1 december, nämligen jobb- och utvecklingsgarantin. Där inriktar vi oss just på de ungdomar som Leif Pettersson uttrycker oro för, för att de ska kunna matchas, utvecklas och komma in på den reguljära arbetsmarknaden. Det är ett oerhört starkt fokus. Jag tror att vi om ett halvår eller ett år kommer att se stora förändringar tack vare den allianspolitik som nu råder.

Jobb- och utvecklingsgarantin är en central åtgärd som ännu inte har satts i sjön; det dröjer bara några veckor.

När det gäller unga och arbetsmarknaden får unga löntagare mer i plånboken eftersom vi har sänkt inkomstskatten. Det innebär att vi får möjlighet att bestämma över våra egna inkomster i större utsträckning och får större makt att utveckla vårt liv och välja vad vi vill lägga våra pengar på.

Det är alltså stor skillnad mellan den politik som Leif Pettersson förordar och den politik som vi för. Ja, vi gör väldigt mycket saker.

Jag ska återkomma till läsfrämjandet. ABF, som är en av de stora ägarna till En bok för alla, tillhör folkbildningen. Där satsade vi förra året 490 miljoner kronor. Det finns alltså väldigt stora resurser för detta och det livslånga lärandet.

Anf. 91 LARS-IVAR ERICSON (c):

Fru talman! Jag kan inte vad du kan. Du kan inte vad jag kan. Men det finns en uppgift som passar för mig och en annan som passar för dig.

Att alla behövs och att alla är värdefulla, så tolkar jag det EG-meddelande som vi diskuterar här i dag. Ungdomars delaktighet i samhällslivet både när det gäller utbildning och arbete är viktiga framtidsfrågor. Ungdomar kan och ungdomar vill vara med och påverka sin och andras framtid.

Om ungdomar får det rätta stödet när det gäller utbildning och arbete finns det goda förutsättningar för det som kommissionen uttrycker med orden social inkludering.

Det får inte bli som med 15-åringen som kom till syokonsulenten och sade: Jag vill bli billackerare. Svaret som 15-åringen fick var: Med de betyg som du har borde du gå samhällsprogrammet.

Det får inte heller bli som det blev för Stina när hon besökte arbetsförmedlingen och blev hänvisad till en jobbsökardator i stället för att i lugn och ro få sitta ned med en person som kan hjälpa henne in i arbetslivet.

Non scholae sed vitae discimus är ett av de mer välkända citaten från latinet. Det betyder: Vi lär inte för skolan utan för livet. Det livslånga lärandet är för Centerpartiet ett viktigt begrepp, och vi välkomnar det arbete som nu pågår för att reformera utbildningssystemet. Läsaskrivningsräkna-satsningen i budgetpropositionen för 2008 innebär att 900 miljoner ska användas under tre år för att förbättra elevernas baskunskaper. Det är viktigt att eleverna får hjälp att nå ämnesmålen.

Skolan ska också uppmuntra till företagande, och genom utbildning i entreprenörskap får ungdomarna inspiration att starta företag. Många ungdomar har nämligen en företagsidé som på alla sätt bör stödjas. Men

Prot. 2007/08:25
15 november

*EG-kommissionens
meddelande om
att främja unga
människors fulla
deltagande i utbild-
ning, arbetsliv och
samhälle*

det är naturligtvis också nödvändigt att ge ungdomarna en realistisk bild av företagandets villkor.

Fru talman! I EG-meddelandet betonas det tvärssektoriella tankesättet. Från Centerpartiet välkomnar vi det sättet att resonera. Det handlar om att olika samhällssektorer som arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, skolan, sjukvården och socialförvaltningen ska samarbeta. Det är någonting som borde vara naturligt inte bara när det gäller ungdomspolitik.

Vi välkomnar att huvudansvaret för ungdomspolitiken också i fortsättningen ska ligga på medlemsstaterna. Det är klokt. Men ett utbyte av erfarenheter mellan staterna är förstås värdefullt. Man kan tipsa varandra om det som leder fram till utbildning och arbete. Sverige kan då framöver bidra med erfarenheter från jobbgarantin för ungdomar.

Trots den positiva utvecklingen med 40 000 fler sysselsatta ungdomar – det är siffror som vi nyligen hörde – krävs det fler åtgärder. Vi får från den 1 december jobbgarantin som innebär att arbetslösa ungdomar ska få stöd för att hitta ett arbete eller vidareutbilda sig. Ungdomarna kommer att få hjälp av en personlig rådgivare. De kommer att få hjälp att söka arbete, praktik eller utbildning. Jobbgarantin är förstås extra viktig för dem som står längst från arbetsmarknaden. Här kan vi också finna de som har någon form av funktionshinder. När det gäller att få funktionshinderade ungdomar i arbete måste man också ta hänsyn till hur viktigt det är med anpassning av arbetsplatsen. Det ska också finnas möjligheter till arbetsplatsbiträde.

Att ha ett jobb och kunna försörja sig utan bidrag och att känna sig behövd och få uppleva gemenskapen på en arbetsplats är någonting som alla unga behöver för att hamna rätt i livet.

Ibland hör vi uttrycket: Barnen och ungdomarna är vår framtid. Om det är så måste de också få en självklar plats i samhällslivet med tillgång till bra utbildning och arbete. Att man ska uppmärksamma unga människors levnadsvillkor och dialogen mellan unga och beslutsfattare är andra värden som lyfts fram i EG-meddelandet. Vi får se detta dokument som en väckarklocka i de olika medlemsländerna. Social exkludering av unga leder nämligen till höga sociala och ekonomiska kostnader men också till att de enskilda människorna inte mår bra. Här måste alla goda krafter samverka så att vi får bra lösningar. Därför kan vi tillsammans, med respekt för varandras egenart, i alla länder verka för ett bättre Europa. (Applåder)

Anf. 92 LEIF PETTERSSON (s) replik:

Fru talman! Man kan väl lite grann som Lars-Ivar Ericson gör ha lite fromma förhoppningar om att detta ska lösa sig på något sätt för ungdomar. Men då handlar det faktiskt också om makt, om att ungdomar ska ges makt över sin egen tillvaro.

I årets budget försöker man från majoritetens sida göra detta till en enkel språkjustering. Man säger att man inte ska tala om makt utan om inflytande. Då talar man om åldersgruppen 13–25 år. Det är den som det handlar om. Det handlar inte om människor som är omyndiga.

Ungdomspolitikerna ska, tycker vi i alla fall, syfta till att ge unga makt över sin egen tillvaro. Många av de aspekter som Lars-Ivar Ericson tog upp i sitt anförande tycker jag är viktiga att betona.

Men kom ihåg att många som är 25 år redan är klara med en universitetsutbildning. De har haft rösträtt i två val. De har också fått rösta i Europaparlamentsvalet, kanske till och med två gånger. De har fått rösta i två kyrkoval. De är straffmyndiga sedan tio år tillbaka, myndiga sedan sju år tillbaka, och de får faktiskt också köpa alkohol i det här landet. Många har flyttat hemifrån för flera år sedan, en del har barn, och många är tyvärr arbetslösa.

Jag har svårt att förstå den förändring som man nu gör när det gäller målen för ungdomspolitikerna. Regeringen säger i sitt förslag att alla ungdomar ska ha verklig tillgång till inflytande. För vår del handlar det om att de ska ha makt över sin egen tillvaro och makt att kunna påverka sitt eget liv. Då tycker jag att det faktiskt är viktigt att understryka det i detta sammanhang. Det handlar om makt, inte bara fromma förhoppningar.

Anf. 93 LARS-IVAR ERICSON (c) replik:

Fru talman! Leif Pettersson har rätt i att det är viktigt att ungdomar får vara med, att de kan vara delaktiga och att de kan hjälpa till med att utforma sina liv när det gäller både utbildning och arbete. Vi tror att den makten kommer att öka, inte minst när ungdomar söker arbete och kommer i kontakt med arbetsförmedlingen och de då inte bara möts av en opersonlig dator utan också har tillgång till en person som kan hjälpa dem vidare antingen till ett arbete eller också till utbildning eller praktik någonstans.

Alldeles för länge har det varit så att den arbetssökande som kommit till arbetsförmedlingen har blivit hänvisad till att själv söka jobb. Det nya systemet – att man ska kunna få en personlig coach – kommer också att innebära att man tillsammans med coachen kan diskutera sin framtid och då komma fram till lösningar som naturligtvis mycket bättre passar den enskilda individen.

Anf. 94 LEIF PETTERSSON (s) replik:

Fru talman! Återigen kommer vi in på det tidigare nämnda sagt och gjort. Sagt: Vi vill förbättra för ungdomar och vi vill att ungdomar ska komma in på arbetsmarknaden. Gjort: en avtrappad a-kassa snabbare för ungdomar, lägre ersättning när man är arbetslös, svårare att klara sin tillvaro och svårare att gå vidare till nästa fas i livet.

Sagt och gjort måste gå hand i hand för att det ska bli en politik som håller ihop. Det gäller också när man kommer till frågan om makt. Det är inte så att man bara kan säga att man hoppas och tror att ungdomar får mer makt. Man får mer makt om ... Sedan har man en from förhoppning om att det blir så. Men man måste också sätta kraft bakom orden.

Jag menar att det vore rimligt att behålla den målsättning som funnits, möjligen med er egen motivering. Den målsättning som funnits – ett uttalande tidigare här i kammaren – är ju att alla ungdomar ska ha verklig tillgång till makt – makt över sina liv.

Prot. 2007/08:25
15 november

*EG-kommissionens
meddelande om
att främja unga
människors fulla
deltagande i utbild-
ning, arbetsliv och
samhälle*

Jag håller med om att arbetslöshet är det största utanförskap man kan ha och det största beviset på att man inte har makt över sitt liv. Om en åtgärd som den att man får en personlig guide på arbetsförmedlingen leder framåt hälsar vi naturligtvis det med tillfredsställelse. Men det förutsätter att arbetsförmedlingen får mer resurser. Hittills har den här regeringens politik varit att dra ned på resurserna till arbetsförmedlingen, att dra ned på resurserna till arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Återigen: Sagt och gjort går inte hand i hand. Men det är nödvändigt, för annars blir man inte trovärdig.

Anf. 95 LARS-IVAR ERICSON (c) replik:

Fru talman! Vi tror att arbetsförmedlingen har tillräckligt med resurser. Men det gäller kanske att använda dem på ett helt annat sätt, att avdela personer som kan bemöta de arbetssökande på ett annat sätt än som hittills varit fallet.

Jag tror att just dialogen mellan den arbetssökande och den person på arbetsförmedlingen som den arbetssökande träffar kommer att leda till att det blir bättre för den som söker arbete.

Man måste också ta hänsyn till att den nya utbildningsreformen kommer att medföra helt andra möjligheter att gå vidare i livet. Tidigare var det i princip omöjligt för en ekonom att bli murare men möjligt för en murare att bli ekonom. Med den nya politik som vi förordar kommer vi att så att säga uppvärdera handens kunskaper. Det kommer också att öppna helt nya vägar in på arbetsmarknaden.

Anf. 96 SOLVEIG HELLQUIST (fp):

Fru talman! Alla partier är överens om att ungdomspolitikerna är ett nationellt ansvar. Varken regeringen eller EU-kommissionen har någon annan uppfattning.

Att främja unga människors deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle är naturligtvis oerhört viktigt. Att arbeta med de här frågorna på alla nivåer – på den europeiska, den nationella, den regionala och den lokala nivån – är givetvis både nödvändigt och välkommet. Det är också viktigt att betona betydelsen av ett tvärssektoriellt arbete.

Kommissionen konstaterar att även om situationen för unga i EU i dag generellt är relativt bra finns det oroande tecken, exempelvis en stor andel fattiga barn, ohälsa bland unga, förtida avhopp från skolan och hög ungdomsarbetslöshet. Utanförskapet bland ungdomar leder till sociala problem och mänskligt lidande och innebär också stora kostnader för samhället.

Vi är alla medvetna om att den här problematiken finns också i Sverige och att den kräver kraftfulla åtgärder. Regeringen har redan tagit itu med många av de här frågorna.

Alla barn och ungdomar har rätt till en utbildning som är anpassad till deras individuella förutsättningar, fallenhet och intressen. Det är därför viktigt att vi på ett tidigt stadium identifierar de barn som är i behov av särskilt stöd i skolan. De flesta förstår i dag att vi bör sätta in hjälpinsatser på lågstadiet i stället för på gymnasienivån. Inget barn ska kunna lämna grundskolan utan att kunna läsa, skriva och räkna. Flera har ju pratat om läsa-skriva-räkna-garantin.

Men det är också mycket viktigt att vi bejakar de ungdomar som inte är motiverade eller som inte har fallenhet för teoretiska studier. Det är hög tid att uppvärdera och höja statusen för elever som är mer praktiskt lagda och som vill ha en yrkesutbildning. Därför välkomnar jag regeringens planer på att införa lärlingsexamen, yrkesexamen och studentexamen. Vi ska givetvis också höja kvaliteten på högre utbildning och matcha utbildning med arbetsmarknadens behov på ett bättre sätt.

Alla de här insatserna är väldigt viktiga för att ungdomar inte ska hamna i utanförskap. Det är ett måste om vi ska klara internationell konkurrens och den framtida välfärden och klara att ge våra barn och unga en plats i samhället.

Jag vill också understryka vikten av att barn och ungdomar får goda språkkunskaper. Regeringen har aviserat att man kommer att satsa på språk i skolan. Det är viktigt för att man ska kunna kommunicera med människor från olika delar av världen.

Skolans uppgift är de facto att förbereda barn och ungdomar inför vuxenlivet. Utbildningen ska i överensstämmelse med demokratiska värderingar ge eleverna kunskaper och färdigheter och – i samarbete med hemmen – främja elevernas harmoniska utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedborgare.

Att efter avslutad utbildning kunna få ett arbete och kunna försörja sig är väldigt gott för självkänslan och förhindrar utanförskap. Alla ungdomar måste kunna känna att de duger som samhällsmedborgare.

I dag räknar man med att arbetslösheten i EU ligger på drygt 17 procent. Glädjande nog sjunker nu arbetslösheten bland ungdomar. Det beror dels på konjunkturen, dels på det faktum att regeringen till exempel har halverat arbetsgivaravgiften för unga och skapat nystartsjobb. Vidare har vi jobb- och utvecklingsgarantin. Det här har naturligtvis effekt.

Precis som kommissionen säger är det både nu och i framtiden viktigt att förbättra rådgivningen till unga som söker arbete liksom att det finns kvalificerade praktikplatser och att man främjar ungas entreprenörskap.

När det gäller den sociala inkluderingen av ungdomar och deras möjligheter att delta i samhällslivet lyfter kommissionen till exempel fram att 19 procent av barnen är drabbade av barnfattigdom. Som bekant har vi den problematiken även i vårt land. I meddelandet lyfter man fram för oss välbekanta problem. Det handlar då om ungdomars ohälsa och om bristande jämställdhet mellan unga kvinnor och män.

Kommissionen uppmanar vidare medlemsstaterna att främja ungdomars delaktighet i samhället. Det är också ett mål för den nationella ungdomspolitik. Vi torde alla vara överens om att det är viktigt att hitta former för en dialog mellan unga och beslutsfattare för demokratins skull och för en ungdomspolitik värd namnet.

Till sist vill jag kommentera kommissionens tankar om att i samarbete med medlemsstaterna studera ungas tillgång till kultur. Jag tror att kulturen kan spela en mycket viktig roll för ungdomar i framtiden. Vi vuxna måste visa vägar till kulturen och föreningslivet som alternativ till en del andra aktiviteter och passivitet. Genom kulturen och föreningslivet kan ungdomar komma in i ett sammanhang där de kan få nya intressen och får knyta kontakter med både jämnåriga och vuxna.

Den satsning på kultur i skolan som regeringen gör enligt norsk modell är mycket välkommen. Vi politiker och vuxna har ett stort ansvar att visa på alternativ, för en meningsfull fritid för ungdomar.
(Applåder)

Anf. 97 LEIF PETTERSSON (s) replik:

Fru talman! Jo, det är alldeles riktigt att alla ungdomar som lämnar skolan ska kunna läsa, skriva och räkna. Där tror jag inte att det är någon som har en annan uppfattning än den som Solveig Hellquist gav uttryck för.

Sedan har vi ungdomar som har olika problem och olika hinder för att kunna tillgodogöra sig undervisningen. Man kan ha olika former av handikapp och även sociala hinder som gör att man har svårt att faktiskt följa med i skolan. Det är när man kommer till de problemen och hur de tacklas som agnarna skiljs från vetet.

Man kan fråga sig vad det är för signaler som alliansen och den sittande regeringen egentligen skickar till dagens unga. Vilken är signalen när företrädare för regeringen själva anlitar svart arbetskraft utan att betala skatt och sociala avgifter samtidigt som man säger att de som fuskar med a-kassa och sjukförsäkring ska jagas, och till och med nya straffsatser införs? Vilken är signalen till de unga när de som redan har mer än nog anser att de själva ska kunna avgöra om de ska betala avgifter som vi här i riksdagen har bestämt samtidigt som ordningsbetyg och hårdare krav införs i skolan?

Ordning och reda är bra, och våra skattepengar ska användas på bästa sätt efter de regler som finns. Det är en självklarhet. Men det måste gälla alla, för annars blir det aldrig trovärdigt för de unga, speciellt för de unga som upplever problem med att få tillvaron att gå ihop.

På arbetsmarknaden i dag ser vi att ungdomsarbetslösheten minskar, men långtidsarbetslösheten bland unga ökar. Det är naturligtvis ett oroande tecken. Jag undrar stilla: Vilka åtgärder tänker ni vidta där?

Anf. 98 SOLVEIG HELLQUIST (fp) replik:

Fru talman! När det gäller barn med särskilda behov har vi aviserat att vi vill återinföra de speciallärare som Socialdemokraterna tog bort. Vi vill också behålla särskolorna, och vi vill ha en vårdgaranti för barn som har psykiatriska problem så att de kommer inom barnpsykiatri inom rimlig tid. Vi vill satsa på elevhälsa. I Folkpartiet har vi tagit ett sådant beslut att vi vill komplettera skolhälsovården med beteendevetenskaplig kompetens. Dagens barn lider inte av dålig hygien och vitaminbrist, utan ofta finns det social problematik, och därför behövs det en sådan komplettering.

Svart arbetskraft är naturligtvis ett stort problem. Jag håller med dig om att det behövs förebilder. Vi vuxna ska vara förebilder, vi politiker ska vara förebilder. Jag kan nämna för Leif Pettersson att jag har skrivit en motion i riksdagen om att vi, innan vi tar våra uppdrag, borde ge en sanningsförsäkran att vi inte har fuskat med skatten, inte begått något brott och så vidare. Man bör också titta på hur långa preskriptionstider det är.

Jag kan nämna att jag själv anlitade svart arbetskraft för 30 år sedan. Det var så man gjorde. Man frågade grannfruar om de kunde passa barnen, eftersom det inte fanns någon kommunal barnomsorg. Där skulle jag naturligtvis vilja ha ett besked om jag är ren nu, eller ska jag straffas för det fortfarande så här 30 år efteråt?

Vi vuxna behöver alla våra förebilder när det gäller moral, alkoholkonsumtion och så vidare.

Anf. 99 LEIF PETTERSSON (s) replik:

Fru talman! För mig är det så här: Mycket av det som sägs från talarstolen är tankar som är vällovliga, och det sägs i vällovt syfte. Men när det sedan kommer till praktiskt genomförd politik bär det någon annanstans. Ta det här att ungdomar ska lära sig att läsa, räkna och skriva. Vi är överens om det. Men så är det några som inte klarar sig i skolan. Det är några som inte klarar av det av olika skäl. Då är lösningen från majoritetens sida att sortera och dela upp skolan så att några som säger sig vilja jobba med händerna får göra det. Om de har lägre eller högre betyg kan vi lämna därhän. Men i alla fall sorterar man upp skolan på det sättet. Vad händer med dem när de senare i livet upptäcker att den yrkesbana de valt inte var deras, att det yrke som de har valt är det inte möjligt att fortsätta med? Hur ska de då komma vidare när man har dragit ned på allt som heter vuxenutbildning och möjligheterna att senare i livet komma tillbaka?

Det här går inte ihop, säger jag. I stället måste vi enligt min uppfattning ha ett livslångt lärande som gör det möjligt för alla att göra det, oavsett om man är tvingad till det eller vill gå vidare i livet därför att man har en ny idé om vart man vill komma. Då måste man ha grundkunskaper för att klara det. När vi pratar om vilka krav som skolan ska uppfylla måste ett av kraven vara att även om man ska jobba med sina händer i ett praktiskt yrke ska man ha behörighet att gå vidare senare i livet.

Anf. 100 SOLVEIG HELLQUIST (fp) replik:

Fru talman! Som jag sade i mitt anförande är det väldigt viktigt att uppvärdera människor som har en praktisk begåvning. Man kan också vara både-och och ändå vilja ha en yrkesutbildning.

Jag tror att det är väldigt viktigt att barn och ungdomar får en självkänsla, att de klarar mål och klarar ribban utifrån sin egen förmåga. Det ger en god självkänsla. Tänk dig en person som har gått en yrkesutbildning, känner att han har lyckats med det, har ett jobb och det känns bra. Det är gott för självkänslan. Då tror jag att man är mogen att gå vidare.

Du kan vara klar över att med vår politik ska människor få nya chanser, nya livschanser och kunna ta jobb och börja studera igen.

Med läsa-räkna-skriva-garantin har vi kämpat hårt. När Socialdemokraterna satt vid makten hade vi det individuella programmet. Kan du tänka dig hur det kändes att vara 16 år och inte ha basfärdigheterna när man kom till gymnasiet? Det måste ha knäckt självförtroendet fullständigt. Därför tycker jag att det är väldigt viktigt att vi inför det här.

Prot. 2007/08:25
15 november

*EG-kommissionens
meddelande om
att främja unga
människors fulla
deltagande i utbild-
ning, arbetsliv och
samhälle*

Anf. 101 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Fru talman! Precis som några har sagt här är det lite nytt för oss och därmed en utmaning att behandla vitböcker och meddelanden från EU:s institutioner. Därmed tycker jag mig kunna uppleva att det blir en lite trevande diskussion. Det tenderar att bli en allmän politisk debatt som sedan naturligtvis återkommer när vi ska diskutera budget och så vidare.

Jag har uppfattat att vi ska lyfta fram ungdomars situation i Sverige och Europa. En utmaning för oss kan vara att ha ett kulturellt perspektiv på detta. Jag är övertygad om att just kulturellt utbyte, mötesplatser och engagemang har stor betydelse när det inte minst gäller ungdomars fulla deltagande i samhället.

I mitt korta inlägg här lite sent i debatten – jag har ju fått vänta en stund – vill jag lyfta fram några aspekter som inte har vidrörts så mycket här. Det handlar om utbildning och arbete, och det är oerhört viktiga områden. Jag tänkte också säga något om den sociala inkluderingen, särskilt då hälsan och ett aktivt medborgarskap.

Varje ung människa är unik och har sina speciella förutsättningar, precis som vuxna. Samtidigt har ungdomar som grupp vissa gemensamma problem och utmaningar. Därför är det motiverat med en samlad ungdomspolitik, som flera har varit inne på. Ungdomspolitik ska bidra till att skapa en helhetsbild av ungdomars situation och föreslå åtgärder för att öka medvetenheten om och stärka ungdomars roll i samhället.

Ungdomsåren, framför allt tonårstiden, är en turbulent tid. Jag ska er-känna att det är ett tag sedan för mig. Kroppen är fylld av hormoner och känslor. Man ställer sig också många frågor: Vad vill jag med mitt liv? Vem är jag? Det är frågor som inrymmer både förväntan och oro. Det är också frågor som är en naturlig del i vuxenblivandet – en utveckling som alla människor måste gå igenom. De allra flesta ungdomar går igenom den tiden utan större problem, men alltför många drabbas av psykiska svårigheter.

Kommissionens uttalande fokuserar på fyra områden, som vi nu har hört här ett antal gånger: utbildning, sysselsättning, social inkludering och ett aktivt medborgarskap. Området social inkludering omfattar till exempel åtgärder för att förbättra ungdomars hälsa.

Bland de problem som lyfts fram finns bland annat den ökande andelen unga med fetma och ungas alkoholvanor. Det är viktiga och allvarliga problem som måste uppmärksammas. För min del hade jag gärna sett att kommissionen mer ingående hade behandlat också dessa frågor, till exempel psykisk ohälsa.

De senaste tio åren har vi sett en tydlig försämring av den psykiska hälsan bland unga i hela västvärlden. Det är en ohälsa som inte kan förklaras av den normala oro som ungdomstiden innebär. Allt fler upplever problem med huvudvärk och sömnsvärigheter. Särskilt bland unga kvinnor är den psykiska ohälsan oroväckande hög. Som exempel kan nämnas att 25 procent av de tillfrågade unga flickorna – detta har jag hämtat från utredningar här i riksdagen – uppger att de ofta känner sig nedstämda. Även problemen med självskadebeteende bland flickor har ökat, som någon varit inne på här förut. Det bör i sammanhanget påpekas att när det gäller stressrelaterad psykisk ohälsa är problemen absolut störst hos unga flickor.

Det finns naturligtvis ingen enkel förklaring till den här utvecklingen, men det är viktigt att det finns en medvetenhet om problemet och att vi här och på Europainivå funderar kring vad som ligger bakom det. Varför upplever unga i dag sig mer stressade och osäkra än vad man gjorde tidigare? Jag är glad att regeringen ser allvaret i det här och också arbetar aktivt med folkhälsofrågor.

Det andra som jag skulle vilja nämna lite kort är det ideella arbetet. Sysselsättning och utbildning är viktigt som jag har sagt många gånger, men ökad sysselsättning är inte ensam en lösning på de problem och frågor som jag har tagit upp här. En annan viktig faktor är känslan av delaktighet och uppskattning. Att känna sig delaktig i ett sammanhang har stor betydelse för självkänslan och därmed också den psykiska hälsan.

Vi människor är beroende av att känna gemenskap med andra, och familjen är den minsta och också viktigaste gemenskapen. Men även andra sammanhang där människor möts och känner gemenskap är av oerhörd betydelse. Den lilla gemenskapen är samhällets mest grundläggande byggesten. Utan den kan vi människor inte fungera i samhället.

Att människor engagerar sig i ideella verksamheter, till exempel föreningar, är av stor betydelse för den enskilde men också för samhället i stort. Särskilt viktigt är ett ideellt engagemang för ungdomar, tror jag. Åtminstone var det under min ungdomstid av oerhörd betydelse för mig att få finnas med i de sammanhangen. Genom den ideella verksamheten blir ungdomar delaktiga i ett större sammanhang och får också en demokratisk skolning. Jag själv är kanske ett exempel på det.

I kommissionens uttalande behandlas betydelsen av ett aktivt medborgarskap. Kommissionen lyfter särskilt fram vikten av att uppmuntra unga att delta i ideellt arbete, som olika typer av volontärarbete. I meddelandet nämns just utbytet mellan till exempel skola och ideell sektor. Jag tror att det finns mycket mer att göra för att utveckla det. Vi ska naturligtvis också ta ett ansvar nationellt.

Vi kristdemokrater anser att Sverige mer aktivt behöver arbeta för att stärka den ideella sektorn generellt men också uppmuntra ungdomar till engagemang i folkrörelser och föreningar. Det är därför mycket positivt att regeringen nu har inlett ett samtal med företrädare för den ideella sektorn med syftet att ta fram tydligare spelregler för samverkan mellan den ideella och den offentliga sektorn.

(Applåder)

Anf. 102 LEIF PETTERSSON (s) replik:

Fru talman! Jag håller med om väldigt mycket av det som Dan Kihlström har gett uttryck för, speciellt när det gäller det ideella engagemanget som jag tror är oerhört viktigt. Men det blir för mig lite svårt att få ihop det där när vi sedan kommer till frågan om makt och inflytande.

För mig bottnar det ideella engagemanget i en känsla av att jag faktiskt betyder något, att jag kan vara med och att mitt engagemang betyder något. Det innebär att jag också har makt över min egen tillvaro, att jag via mitt ideella engagemang kan vara med och påverka i frågor som jag tycker är viktiga. Jag har precis som Dan Kihlström varit aktiv i ideella organisationer under lång tid och på den vägen känt precis denna möjlighet.

För mig blir det inte begripligt varför man ska ändra detta, speciellt när det gäller ungdomar i åldrarna upp till 25 år. Jag associerar till helt andra uttalanden från i och för sig andra talarstolar än riksdagens i den här debatten. Där har företrädare för Moderata samlingspartiet – det ska i och för sig inte Dan Kihlström behöva stå till svars för – gett uttryck för att politiken egentligen ska betyda mindre, att det politiska engagemanget inte behöver vara så stort. Politiken ska ha en mindre roll i sammanhanget. Att man inte ska ha makt över sin tillvaro är det den linje och den utveckling som ni förordar?

Anf. 103 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Jag har suttit och lyssnat på debatten här, och Leif Pettersson har varit aktiv och ställt ett antal frågor till alla oss företrädare för majoriteten. Leif har väl blivit lite grann av en advokat. Det är bara problem, elände och bekymmer i dag, medan det var så fantastiskt för ett och ett halvt år sedan. Då levde vi i något slags paradiset där alla hade möjligheter, men det har rasat under det senaste året. Jag har inte riktigt den bilden. Jag tror nog att det är viktigt att kunna lägga handen på hjärtat, tänka tillbaka och vara lite självkritisk när det gäller sådant som kanske behövde göras för ett år sedan.

Vi har nu haft ett antal vändor här om makt och inflytande. Leif Pettersson fastnar väldigt mycket i uttrycket makt och inflytande. Jag skulle vilja vända på det. Leif Pettersson säger att vi säger väldigt mycket men att frågan sedan är hur det blir i praktisk handling.

Jag har varit med ett tag och har haft ett långt engagemang i både folkrörelser och politik, och jag har känslan av att ordet makt har använts mer som ord men inte riktigt stämt med verkligheten för de yngre, även om vi ser tillbaka.

När jag läser budgetpropositionen och regeringens förslag handlar det mycket om de yngre tonåren och upp till 20 år där vi gör en direkt koppling mellan makt och möjligheten att ta ansvar i olika sammanhang. Där har vi vissa begränsningar. Jag delar regeringens uppfattning att inflytande är minst lika bra som makt.

Anf. 104 LEIF PETTERSSON (s) replik:

Fru talman! Fick vi ett litet besked där om att ungdomspolitikerna ska begränsas till att gälla bara upp till 20 år? Det vore i så fall något som inte framgår av budgetpropositionen. Är man 25 år är det så, som jag sade tidigare, att man har fått rösta i allmänna val två gånger, man har möjligen röstat två gånger i Europaparlamentsval och i två kyrkoval, man får handla alkohol, man är straffmyndig och så vidare.

Självklart är det så att målet om ungas makt över sitt liv inte är uppnått. Det är därför som det är viktigt att det står kvar, i alla fall enligt min uppfattning. Vi socialdemokrater tror inte att allt har försämrats över ett år, utan naturligtvis finns det ett mått av självkritik i det vi säger. Vi tror inte att vi förlorade ett val på grund av att människor var nöjda med vår politik. Det finns naturligtvis med i detta sammanhang. Det har uttryckts från riksdagens talarstol och på andra sätt. Men det ska nästa valrörelse handla om. Vår roll som opposition är ändå att kritisera och leta fram det vi tycker är felaktigheter i regeringens och majoritetens politik. Det

gjorde ni under förra perioden, och det har ni gjort under alla tolv år ni har varit i opposition. På den punkten är det nog ingen skillnad i rollerna.

Tillåt mig att travestera två Ingmar Bergman-titlar. Det man märker mer och mer är att den goda viljan finns men att det slutar i tystnaden.

Anf. 105 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Det kanske inte riktigt är så att det slutar i tystnaden. Jag har god utbildning även på detta område, för jag har varit i opposition i åtta år, så jag vet hur det är.

Det är klart att när jag talar om makt och inflytande så gäller det inte bara upp till 20 år. När man läser texten uppfattar man att det finns ett samband mellan makt och ansvar, och där finns olika åldersbegränsningar. Ett praktiskt exempel på det är möjligheten att rösta. Där har det under många år varit så att man måste ha fyllt 18 för att få rösta. Har man inte gjort det får man vänta i fyra år. Det är ett tydligt exempel på något som man skulle ha kunnat ändra tidigare för att påverka, om man nu ska ha den diskussionen.

Det är två stora områden som har varit uppe till debatt, och det är arbetsmarknadspolitiken och utbildningspolitiken som har återkommit. Även om jag har försökt att beröra andra delar av det sociala området och den ideella sektorn var det uppenbarligen så att det fanns brister i arbetsmarknadspolitiken och utbildningspolitiken. Det är klart att jag också följer er på detta område och ser att ni är beredda att ompröva frågor, både när det gäller utbildningspolitik och arbetsmarknadspolitik. Jag väntar med spänning på konkreta förslag.

Regeringen utgick från den verklighet vi stod i och tänkte att det kanske behövde provas nya sätt på dessa områden. Man skulle inte pröva samma metoder som hade misslyckats utan pröva nya vägar. Det gör regeringen, och det har vi hört nämnas förut i debatten, och det står jag bakom.

Precis som jag har sagt är det viktigt med utbildning och arbetsmarknad. Det har mycket med personligheten att göra. Men det finns också andra värden, precis som jag försökte lyfta fram. Det är hur jag mår i mitt inre och också min möjlighet att ingå i ett större sammanhang.

Anf. 106 EMMA HENRIKSSON (kd):

Fru talman! Det är en mycket viktig debatt som förs här i dag, men jag skulle säga att det tyvärr är en debatt som går lite på tomgång. Jag syftar inte bara på debatten från talarstolen här utan på ungdomsdebatten över huvud taget. Det är mycket stora ord, men när det kommer till konkreta förslag eller handling händer det inte särskilt mycket. Luften har gått ur.

Leif Pettersson talar om makt. Men jag tror att många ungdomar upplever att den enda makten de märker av är maktlösheten eller för vissa till och med vanmakt. Det räcker inte att tala om makt och att ungdomar ska få makt eller för den delen inflytande. Det måste komma konkreta förslag där man förbättrar situationen för ungdomar i vardagen.

Jag skulle också vilja vända mig lite mot att tala om ungdomar som en homogen grupp. Det är inte så det ser ut. Ungdomar befinner sig i många olika situationer och har många olika behov. Det handlar om ålder eftersom ungdomspolitik traditionellt fångar in ungdomar mellan åt-

Prot. 2007/08:25
15 november

*EG-kommissionens
meddelande om
att främja unga
människors fulla
deltagande i utbild-
ning, arbetsliv och
samhälle*

minstone 15 och 25 år. I vissa sammanhang är man ungdom tills man nästan är 35 år. Det är lätt att inse att behoven hos en 15-åring respektive en 25-åring är vitt skilda.

Något som är oerhört viktigt för ungdomar och som är en av de mest centrala uppgifterna för ungdomspolitiken är den psykiska hälsan. Det är ett område som är eftersatt och där det tyvärr finns ett enormt behov i dag. En av nycklarna till att förbättra ungdomars psykiska hälsa är att vi bättre sätter oss in i vad det är som gör att ungdomar mår som de mår i dag. En brist är att vi i våra skolor inte har möjlighet att möta barnen på deras nivå och se vilka behov de har. Vi har inget sätt att kanalisera och göra något åt det när vi har upptäckt att någon mår dåligt. Skolhälsovården är kraftigt eftersatt, och kontakten mellan hemmet och skolan fungerar inte alltid.

Det behövs fler vuxna i barns och ungdomars vardag. Ungdomsmottagningarna är en viktig del av detta. Men alltför ofta har de en för tydlig fokusering på de sexuella frågorna. De är jätteviktiga, men jag tror att det också finns ett stort behov av att möta ungdomars livsproblem. Jag var på studiebesök på en ungdomsmottagning i förra veckan. Det jag fick veta där, och som jag kanske inte hade trott och som många kanske inte tänker på i allmänhet, var att det var pojkarna som kom dit med känslöfrågorna. Det var funderingar om avundsjuka och sådant. De kroppsliga behoven var tydligast hos flickorna. Vi måste våga möta ungdomar i de andra stora frågorna i deras liv.

Arbetslösheten är också en jätteviktig fråga och ett stort problem. Vi har haft en period då ungdomar har satts på undantag. De har inte samma reella möjligheter att ta sig in på arbetsmarknaden som de som är äldre har. Det beror nog lite på att vi har ett trygghetssystem på arbetsmarknaden som inte gynnar den som är helt ny på arbetsmarknaden eller som inte ens har kommit in på den. Det behöver förbättras.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 12 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.59 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 17.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 17.00.

FiU11 Tilläggsbudget 2 för 2007

Punkt 10 (Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag)

1. utskottet

2. res. 1 (s)

3. res. 2 (v)

4. res. 3 (mp)

Förberedande votering 1:

18 för res. 2

16 för res. 3

223 avstod

92 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Andre vice talman Birgitta Sellén (c) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Förberedande votering 2:

91 för res. 1

17 för res. 2

149 avstod

92 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

134 för utskottet

91 för res. 1

32 avstod

92 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 81 m, 20 c, 19 fp, 14 kd

För res. 1: 91 s

Avstod: 17 v, 15 mp

Frånvarande: 39 s, 16 m, 9 c, 9 fp, 10 kd, 5 v, 4 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

CU2 Registrering av förlagsandelar

Kammaren biföll utskottets förslag.

SoU4 Abort för utländska kvinnor och förebyggande av oönskade graviditeter

Punkt 1 (Förslag till lag om ändring i abortlagen [1974:595])

1. utskottet

2. res. 1 (s, v, mp)

Votering:

134 för utskottet

124 för res. 1

91 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 81 m, 20 c, 19 fp, 14 kd
För res. 1: 91 s, 17 v, 16 mp
Frånvarande: 39 s, 16 m, 9 c, 9 fp, 10 kd, 5 v, 3 mp

Punkt 2 (Informationssatsningar m.m.)

1. utskottet

2. res. 2 (v)

Votering:

225 för utskottet

17 för res. 2

16 avstod

91 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 s, 81 m, 20 c, 19 fp, 14 kd

För res. 2: 17 v

Avstod: 16 mp

Frånvarande: 39 s, 16 m, 9 c, 9 fp, 10 kd, 5 v, 3 mp

Punkt 5 (Tillgänglighet till ungdomsmottagningar m.m.)

1. utskottet

2. res. 4 (s, v)

Votering:

133 för utskottet

107 för res. 4

17 avstod

92 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 80 m, 20 c, 19 fp, 14 kd

För res. 4: 90 s, 17 v

Avstod: 1 m, 16 mp

Frånvarande: 40 s, 16 m, 9 c, 9 fp, 10 kd, 5 v, 3 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SoU3 Utlåtande om vitboken En EU-strategi för hälsofrågor som rör kost, övervikt och fetma

Kammaren biföll utskottets förslag.

UbU3 Europeiska området för forskningsverksamhet: Nya utsikter
Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU3 EG-kommissionens meddelande om att främja unga människors fulla deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle
Kammaren biföll utskottets förslag.

13 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Proposition

2007/08:15 Gränsöverskridande fusioner, m.m.

Motioner

med anledning av prop. 2007/08:19 Sänkt kapitalvinstbeskattning för
fämansföretagare åren 2007–2009

2007/08:Sk10 av Helena Leander m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:22 Ett förstärkt jobbskatteavdrag

2007/08:Sk18 av Marie Engström m.fl. (v)

2007/08:Sk19 av Claes-Göran Brandin och Gunilla Carlsson i Hisings

Backa (s)

2007/08:Sk20 av Lars Johansson m.fl. (s)

2007/08:Sk21 av Helena Leander m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:24 Vissa personbeskattningsfrågor

2007/08:Sk12 av Marie Engström m.fl. (v)

2007/08:Sk13 av Helena Leander m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:25 Förlängd redovisningsperiod och
vissa andra mervärdesskattefrågor

2007/08:Sk11 av Lars Johansson m.fl. (s)

med anledning av prop. 2007/08:26 Slopade förmögenhetsskatt m.m.

2007/08:Sk22 av Marie Engström m.fl. (v)

2007/08:Sk23 av Lars Johansson m.fl. (s)

2007/08:Sk24 av Helena Leander m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:27 Avskaffad statlig fastighetsskatt,
m.m.

2007/08:Sk14 av Marie Engström m.fl. (v)

2007/08:Sk15 av Tommy Waidelich och Bosse Ringholm (s)

2007/08:Sk16 av Lars Johansson m.fl. (s)

2007/08:Sk17 av Helena Leander m.fl. (mp)

Prot. 2007/08:25
15 november

med anledning av prop. 2007/08:29 Sänkta socialavgifter för vissa delar
av tjänstesektorn

2007/08:Sf1 av Kalle Larsson m.fl. (v)

2007/08:Sf2 av Tomas Eneroth m.fl. (s)

2007/08:Sf3 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:31 Ändrade regler om gallring av åtals-
underlåtelse för unga lagöverträdare

2007/08:Ju6 av Lena Olsson m.fl. (v)

14 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 15 november

2007/08:166 Småföretag

av *Marie Engström* (v)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2007/08:167 Botniabanan

av *Katarina Köhler* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2007/08:168 Järnvägen längs Norrlandskusten

av *Hans Stenberg* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2007/08:169 De branschvisa forskningsprogrammen

av *Berit Högman* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2007/08:170 Ostkustbanan

av *Raimo Pärssinen* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2007/08:171 Översyn av försvarsförordningen för bättre stöd vid krig, kris eller olycka

av *Inger Jarl Beck* (s)

till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2007/08:172 Mäns våld mot kvinnor

av *Carina Hägg* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabb-
protokoll tisdagen den 20 november.

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 15 november

2007/08:271 Somaliland, Puntland med flera och Somalia

av *Britta Rådström* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:272 Fritidsgårdsnedläggningar

av *Britta Rådström* (s)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2007/08:273 Sänkta socialavgifter för hotell, vandrarhem och campingar

av *Patrik Forslund* (m)

till finansminister Anders Borg (m)

2007/08:274 Snedvriden konkurrens mellan friskolor och kommunala skolor

av *Katja Larsson* (s)

till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 20 november.

16 § Kammaren åtskildes kl. 17.11.

Förhandlingarna leddes

av andre vice talmannen från sammanträdets början till ajourneringen kl. 13.53,

av tredje vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.59 och

av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

LISBET HANSING ENGSTRÖM

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Val av ställföreträdande justitieombudsman	1
2 § Ny riksdagsledamot	1
3 § Särskild debatt om privat sjukvård för barn.....	2
Anf. 1 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	2
Anf. 2 YLVA JOHANSSON (s)	3
Anf. 3 CECILIA WIDEGREN (m)	5
Anf. 4 KENNETH JOHANSSON (c)	7
Anf. 5 TOBIAS KRANTZ (fp)	8
Anf. 6 ELINA LINNA (v)	10
Anf. 7 THOMAS NIHLÉN (mp)	11
Anf. 8 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	12
Anf. 9 YLVA JOHANSSON (s)	13
Anf. 10 CECILIA WIDEGREN (m)	15
Anf. 11 KENNETH JOHANSSON (c)	16
Anf. 12 TOBIAS KRANTZ (fp)	17
Anf. 13 ELINA LINNA (v)	18
Anf. 14 THOMAS NIHLÉN (mp)	19
Anf. 15 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	20
Anf. 16 YLVA JOHANSSON (s)	21
Anf. 17 CECILIA WIDEGREN (m)	21
Anf. 18 KENNETH JOHANSSON (c)	22
Anf. 19 TOBIAS KRANTZ (fp)	22
Anf. 20 ELINA LINNA (v)	23
Anf. 21 THOMAS NIHLÉN (mp)	24
4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	24
5 § Anmälan om inkomna faktrapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen	25
6 § Hänvisning av ärenden till utskott	25
7 § Europeiska området för forskningsverksamhet: Nya utsikter	25
Utbildningsutskottets utlåtande 2007/08:UbU3	25
(Beslut fattades under 12 §.)	25
8 § EG-kommissionens meddelande om att främja unga människors fulla deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle	26
Kulturutskottets utlåtande 2007/08:KrU3	26
Anf. 22 SIV HOLMA (v)	26
Anf. 23 LEIF PETTERSSON (s)	27
Anf. 24 CECILIA MAGNUSSON (m)	29
(forts. 10 §)	30
Ajournering	30
Återupptagna förhandlingar	30
9 § Frågestund	30
Anf. 25 TREDJE VICE TALMANNEN	30
<i>Jobbskapande åtgärder</i>	<i>30</i>

Anf. 26 LUCIANO ASTUDILLO (s)	30
Anf. 27 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	31
Anf. 28 LUCIANO ASTUDILLO (s)	31
Anf. 29 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	31
<i>Det ekologiska jordbruket</i>	32
Anf. 30 TINA EHN (mp)	32
Anf. 31 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	32
Anf. 32 TINA EHN (mp)	32
Anf. 33 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	33
<i>Akut sjukvård för svenska trupper i utlandstjänst</i>	33
Anf. 34 GUNILLA WAHLÉN (v)	33
Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (m)	33
Anf. 36 GUNILLA WAHLÉN (v)	34
Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (m)	34
<i>Felaktigt utbetalda bidrag och skattefusk</i>	35
Anf. 38 JÖRGEN JOHANSSON (c)	35
Anf. 39 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	35
Anf. 40 JÖRGEN JOHANSSON (c)	35
Anf. 41 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	36
<i>Stödet till En bok för alla</i>	36
Anf. 42 ANNELI SÄRNBLAD (s)	36
Anf. 43 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m)	36
Anf. 44 ANNELI SÄRNBLAD (s)	37
Anf. 45 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m)	37
<i>Anpassning av jordbruket till WTO</i>	37
Anf. 46 OTTO VON ARNOLD (kd)	37
Anf. 47 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	38
Anf. 48 OTTO VON ARNOLD (kd)	38
Anf. 49 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	38
<i>Trafikproblem vid snöoväder</i>	38
Anf. 50 DÉSIRÉE LILJEVALL (s)	38
Anf. 51 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	38
Anf. 52 DÉSIRÉE LILJEVALL (s)	39
Anf. 53 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	39
<i>Kvinnors deltagande i biståndsarbetet</i>	39
Anf. 54 ANNIKA QARLSSON (c)	39
Anf. 55 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	40
Anf. 56 ANNIKA QARLSSON (c)	40
Anf. 57 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	40
<i>De sociala trygghetssystemen för företagare</i>	41
Anf. 58 ELISABETH SVANTESSON (m)	41
Anf. 59 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	41
Anf. 60 ELISABETH SVANTESSON (m)	41
Anf. 61 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	41
<i>Ett eventuellt krig mot Iran</i>	42
Anf. 62 PETER RÅDBERG (mp)	42

Anf. 63	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	42
Anf. 64	PETER RÅDBERG (mp).....	42
Anf. 65	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	42
	<i>Ekologisk produktion</i>	43
Anf. 66	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s).....	43
Anf. 67	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	43
Anf. 68	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s).....	43
Anf. 69	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	44
	<i>Bränslepriset och miljöfarliga utsläpp</i>	44
Anf. 70	JAN-OLOF LARSSON (s).....	44
Anf. 71	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	44
Anf. 72	JAN-OLOF LARSSON (s).....	45
Anf. 73	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	45
	<i>Samarbete med Danmark om OS 2024</i>	45
Anf. 74	LARS-IVAR ERICSON (c).....	45
Anf. 75	Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	46
Anf. 76	LARS-IVAR ERICSON (c).....	46
Anf. 77	Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m).....	46
	<i>Valutslaget i Palestina</i>	46
Anf. 78	KATARINA KÖHLER (s).....	46
Anf. 79	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	47
Anf. 80	KATARINA KÖHLER (s).....	47
Anf. 81	Utrikesminister CARL BILDT (m).....	47
	<i>Resultatmål för svenskt bistånd</i>	48
Anf. 82	MARIE WEIBULL KORNIAS (m).....	48
Anf. 83	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	48
Anf. 84	MARIE WEIBULL KORNIAS (m).....	48
Anf. 85	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	48
Anf. 86	TREDJE VICE TALMANNEN.....	49
10 §	(forts. från 8 §) EG-kommissionens meddelande om att främja unga människors fulla deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle (forts. KrU3)	49
Anf. 87	LEIF PETTERSSON (s) replik.....	49
Anf. 88	CECILIA MAGNUSSON (m) replik.....	50
Anf. 89	LEIF PETTERSSON (s) replik.....	50
Anf. 90	CECILIA MAGNUSSON (m) replik.....	51
Anf. 91	LARS-IVAR ERICSON (c).....	51
Anf. 92	LEIF PETTERSSON (s) replik.....	52
Anf. 93	LARS-IVAR ERICSON (c) replik.....	53
Anf. 94	LEIF PETTERSSON (s) replik.....	53
Anf. 95	LARS-IVAR ERICSON (c) replik.....	54
Anf. 96	SOLVEIG HELLQUIST (fp).....	54
Anf. 97	LEIF PETTERSSON (s) replik.....	56
Anf. 98	SOLVEIG HELLQUIST (fp) replik.....	56
Anf. 99	LEIF PETTERSSON (s) replik.....	57
Anf. 100	SOLVEIG HELLQUIST (fp) replik.....	57

Anf. 101 DAN KIHLESTRÖM (kd)	58	Prot. 2007/08:25
Anf. 102 LEIF PETTERSSON (s) replik	59	15 november
Anf. 103 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik	60	
Anf. 104 LEIF PETTERSSON (s) replik	60	
Anf. 105 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik	61	
Anf. 106 EMMA HENRIKSSON (kd)	61	
(Beslut fattades under 12 §.)	62	
Ajournering	62	
Återupptagna förhandlingar	62	
11 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 14 november	63	
FiU11 Tilläggsbudget 2 för 2007	63	
CU2 Registrering av förlagsandelar	63	
SoU4 Abort för utländska kvinnor och förebyggande av oönskade graviditeter	63	
SoU3 Utlåtande om vitboken En EU-strategi för hälsofrågor som rör kost, övervikt och fetma	64	
12 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	65	
UbU3 Europeiska området för forskningsverksamhet: Nya utsikter	65	
KrU3 EG-kommissionens meddelande om att främja unga människors fulla deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle	65	
13 § Bordläggning	65	
14 § Anmälan om interpellationer	66	
15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	67	
16 § Kammarken åtskildes kl. 17.11	67	

Prot. 2007/08:25
15 november

Tryck: Elanders, Vällingby 2007